4ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 720 Կ. ՊՈԼԻՍ ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 5/18 1903 ՈՒՐԲԱԹ 26 ՋԷՄԱԶԻՒԼ ԱԽԷՐ 1321 — 5 ԷՅԼՈՒԼ 1319

Journal Arménien
MANZOUMÉ-I-EFKIAR
Grand' Rue de la S-Porte,
CONSTANTINOPLE

ՏԷՐ ՈՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅԾԷՐԵԱՆ
ՕՐՈՒՆ Կ'ՈՒՂՂՈՒՒՍ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Պաղչէ Ալի Մասաէոի, 38

Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ ետ չեն տրուիր։

Մանզումէի Էֆքիար

ՀԱՅԱԳԻՏԱԿԱՆ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افکار
ارمنیجه یوی وسیاسی غزه‌در
صاحب امتیازی : اوهانس قریب
اداره خانه‌سی : باب عالی جاده‌سنده‌کی ۳۸

ԳԱՆԱՁՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամեայ
Պոլսոյ համար	80 ղ.	50 ղ.
Գաւառներու համար	108 »	60 »
Արտասահմանի համար	25 Ֆր.	13 Ֆր.

ՑԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 դրուշ,
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ։

10 ՓԱՐԱ — ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ "ՄԱՆԶՈՒՄԷ,, ԻՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

ՕՐՈՒԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

Ֆրանսա իր մէկ անմահ զաւակն ալ փաւաւորեց։ Ռընան ալ իր արձանը ունեցաւ։ Պատուական Պրքթայները գաւառին այն հեզահամբոյր բնիկը, որ իր ծնողաց կողմէ սահմանուած էր կաթոլիկ եկեղեցիին վարդապետներէն մին ըլլալու, բայց Սատանային ազդեցութենէն թեւադրուած վանքէն փախաւ՝ Մարիամ Աստուածածնը պատկերին առջեւ իր ջերմեռանդութիւնները կիսատաք թողլով, այսօր Թրէկիէի հրապարակներէն մէկուն վրայ կանգնած է կոթոր մը մարմարիոնի ձեւին տակ։ Իմաստութիւնը կոյսի մը կերպարանքով, տաքի կեցած է Ռընանին առջեւը, և իր ասպարին հոլանի կը տարածէ անոր վրայ, որ Ֆրանսայի փառքը աւելցուց՝ բանասիրական և իմաստասիրական ամէնէն աւելի չատ կարդացուած տեսութիւններ ի յայտ բերելով։

Թողլով մեր անագին տարբերութիւնը և կրօն։ կարծիքներու լեռնային հեռաւորութիւնները, որոնք զոյութիւն ունին այդ կրօն. ազատախոհ մարդուն և մեղի նման բարեպաշտ մահկանացուներու միջեւ, կարելի չէ ուրանալ թէ այդ բարեհամբոյր անձնաւորութիւնը, որ եղաւ Ռընան, պատիւ կը բերէ զինքը ծնող հայրենիքին։

Ռընանի փայլուն ոճը, յստակ ֆըրանսաբանութիւնը, արտադրած պատկերները, երեւակայած տեսարանները ամէնն ալ կեանքով լեցուն են։ Միջակ ընթերցող մը իսկ կրնայ ըմբռնել թէ ինչ կ'ըսէ Ռընան, ուրիշ խնդիր՝ եթէ տարակարծիք է անոր վարդապետութիւններուն մասին։ Իսրայէլի ժողովուրդին պատմութեան վրայ ոչ մէկ մասնագէտ կրնայ քեզի ա՛նքանքան սովրեցնել որքան Ռընան, որ ընտանի ոճով կը խօսի, նկարէն պատկերներով կը գունաւորէ գաղափարները քու առջեւ, պայծառ կը տեսնես, կը զգաս թէ իրարու յաջորդող այդ փայլուն գիծերը բանի մը վրայ կը խօսին քեզի։ Բանասիրութեան հիմը դրաւ գերմանական միտքը, բայց անոր ճապաղութիւնը և միգամած նախադասութիւնները յաւէտ անժողովրդական պիտի ընէին այդ գեղեցիկ գիտութիւնը, եթէ Ռընան հրապուրիչ լինծայէր զայն իր գրիչով։ Եւ իր ոգիով։ Ռընանի յաւիտենական պարծանքը իր ճշմարիտ գրագէտի խանդը և ներքնահայեցութիւնն է։ Իր վարդապետութիւնները կրնան տապալիլ. Քրիստոնէութեան Մագումեներուն և անոր Աստուածային հեղինակին անձնաւորութեան վրայ իր տեսութիւնները կրնան բարեփոխուիլ և հերքուիլ. սակայն մարդը, ոճի, գրի, յստակութեան, մաքրութեան մարդը, բարոյականի մարդը միշտ գովեսաներ պիտի յեղեղէ մեզի Ռընանի հասցէին, եւ անոր փառաւոր արձանը ապագայ սերունդներուն ալ պիտի խօսի յայտնապէս բարութեան, ներողամտութեան եւ ընկերային առաքինութիւններու չնաչխարհիկ ամբողջութեան մը վրայ։ Դալիլիացի կոյսերուն ներքին արամադրութիւնները, Յիսուսի բնամոյն բարութիւնը, խուժանին բարի բարի հակումները ի նպաստ ճշմարտութեան, Փարիսեցի աղանդաւորներուն ապիկար աւանդամոլութիւնը և Սադուկեցի հերձուածողներուն ամուլ լայնախոհութիւնը կը փչրին, թուղթի թերթերու պէս յօդս կը ցնդին բարութեան, ճշմարտութեան, պարզմտութեան երկարի ամրութիւններուն առջեւ։ Նայուածքի քաղցրութիւնը, հրաւալի աղդեցութիւնը մարդկեղէն բարբառին, հոգիով պարզ անհատին վերջնական յաղթանակը հաւատքի և կրօնքի խրամներուն վրայ, պատկերացուած են Ռընանի չքնաղ գրչին տակ, ամոքելով անոր ամբարշտութիւնը, հաւատք փչելով մեզի անոր ներքին հալոցէն։ Այս ճշմարիտ մարդն է որ փառաւորուեցաւ անցեալ կիրակի օր իր ծննդավայրին մէջ, սիեզերական հանճարին այդ արտակարգ ցոլացումներէն մին էր որ ֆրանսական հայրենասիրութեան կողմէ դրուատեցաւ իբրեւ ինքնուրոյն անհատականութիւն մը, մարդկային մտքին բարձրագոյն հայեցողութիւններուն այդ պարզ և հաւատարիմ ներկայացուցիչն էր որ ծափեր խլեց ո՛չ միայն Ֆրանսայէն, այլ նաեւ արտասահմանի ամէն անունցիէ, որոնք կը հետաքրքրուին մտքի խնդիրներով։

Դիպուածը այնպէս անօրինեց որ կաթոլիկ վարդապետանոցին մէջ իր ուսումներէն խոյս տուող Ռընանի արձանական գովեստը կարգաց կաթոլիկ վարդապետանոցէ մը իր ուսումները կէս թողլով փախչող ուրիշ մարդ մը, վարչապետ Մ. Բռնպ, որ գեղեցիկ առիթ մը ունեցաւ այսպէս Ռընանին բարոյական գործը դրուատելով, դրուատելու անաղդակի կերպով ի՛ր ալ գործը, կրօնական միաբանութիւններուն ցրուումը, և անոնց քայքայումը մատնանշելով իբրեւ ազգային մեծ յաղթութիւն մը Ֆրանսայի համար։ Ռընան և Բռնպ, ասպարէզով իրարմէ տարաբնոյ, մտքի տարբեր մարզերու մէջ պարապասուած, Թրէկիէի հրապարակին անկիւնը գիրար գտան, գաղափարները իրարու ժպտեցան, գործնականը տեսականին փարեցաւ, և Վարչապետը ճառագայթաթափ դէմքով մը կ'արտասանէր, երբ իրեն օգնութեան կը կանչէր գերեզմանէն անդին մեծ մտքի մը գործը նոյն նպատակին հասնելու համար։ Երկուքն ալ։ կղերին անէծքի

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ

ՔԱՍԻՄ 228

Կնաձոյ Հանգոյց Մը

ՎԷՊ
ՏՂԱԿԱՆ-ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԿԵԱՆՔԷ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

Թ.

Ժիւլիէթ՝ մատամ տ'Ամօրիօի անունին տակ Շարամովի ներկայացուցէ ետք, ալ թող չտուաւ անոր օձիքը։ Աւազակախումբին անդամները չորս ձեռքով փարեցան հանքատէրին, Ղորուն միամտութիւնը, դիւրահաւատութիւնն ու գեղանի կնոջ հանդէպ ցոյց տուած բուռն տարփանքը մեծ յոյս կը ներշնչէր իրենց՝ այս մոլորած մարդուկէն մեծակակ դուսար մը շորթելու։

Աւազակներուն ճարտար կարգադրութեան շնորհիւ, ուրիշ գիշեր մ'ալ Օբերայի թատրոնին մէջ տեսակցեցաւ Շարամով Ժիւլիէթի հետ։ Աւազակուհին առաջնակարգ օթեակի մը մէջ բազմած, կոմսուհիի մը հոլերով կը սոնքար, երբ հեռուէն նշմարեց զայն հանքատէրը ու միջնարարին՝ արտաքրտի

կերպով այցելեց և քառորդի մը չափ պատիւ ունեցաւ տեսակցելու Բարիզի սալօնները զարդն համարուող Տիկին տ'Ամօրիօի հետ։

Խորամանկ կինը քիթէն բռնելու ժամը հասած սեպելով, օթեակին մէջ թոյլատու կերպով վարուեցաւ հանքատէրին հետ, որ այս անակնկալ յաջողութենէն արբշռած՝ այն գիշերուընէ ետք սկսաւ ա՛լ աւելի լրջութեամբ հետապնդել գեղանի կնոջ։ Միեւնոյն ամսոյն մէջ տարբեր տարբեր զբօսավայրեր՝ երեք անգամ հանդիպեցաւ ու ամէն անգամին ալ մէկ մէկ քիչ ընտելացաւ։ Վերջապէս հանքատէրին մտերմութիւնը այն աստիճանին հասաւ որ, օր մը երբ Էլիզէի պողոտայէն կ'անցնէր մատամ տ'Ամօրիօն, յաջողեցաւ կեցնել անոր կառքը ու իր կառքին մէջ առնելով զայն, զբօսարան մը առաջնորդեց ու հոն քիչ քիչի ժամու մը չափ տեսակցեցաւ։ Ինչպէս կը յիշուի, այդ տեսակցութիւնը Սեփոնի ներկայութեան տեղի ունեցաւ, որ առանց ճանչցուելու Շարամովի ընթացքը կը հետախուզէր։

Հանքատէրին այս հետապնդումները վրացիին ու Շաւարշի ալ հետաքրքրութիւնը շարժեցին, որոնք սկսան հեռուէ հեռու հետեւիլ անոր, հասկնալու համար թէ, այս անգամ ո՛վ բռնած էր քիթէն։ Շլմորած մարդը իր սովորական հաճոյամոլութենէն տարբեր թափով մը սկսած էր հետամուտ ըլլալ աւազակուհիին, որուն խորամանկ ձեւերով լարած թակարդներն ու դարձուածքները խելք չէին ձգած հանքատէրին գլուխը։ Շրջահայեցութիւն, զգուշաւորութիւն, պատուախնդրութիւն, ամէն բան մոռցած էր Մելինէի հայրը և առանց ոճ է մէկէ պակասուելու՝ յայտնի կերպով կը վազէր չկիսի ժիւլիէթի հետեւէն։

Օր մը երբ Շաւարշ ու Վրացին՝ առանց Շարամովէ տեսնուելու՝ զայն կը հետապնդէին, տեսան որ հանքատէրը Պուլվարին վրայ ներկայացաւ գեղանի կնոջ մը ու սկսաւ յարգական քծինքներու։ Շաւարշ ուշադիր դնելով երբ մատամ տ'Ամօրիօն տեսաւ, չկրցաւ զարմացական արտայայտութիւն մը զսպել։

—Ի՞նչ, ըսաւ Վրացին, միթէ կը ճանչնա՞ք Շարամովի հետ խօսակցող կինը։

Շաւարշ չուզեց մէկէն ի մէկ պատասխանել ու խորհելու համար ժամանակ վատնելու դիտումով սկսաւ ձեւեր ընել։

—Ըսէ՛ք, կ'աղաչեմ, գուցէ Վրացին կը ճանչնա՞ք այս կինը,

—Սանկ հեռուէ հեռու կը ճանչնամ, պատասխանեց Շաւարշ, միշտ բառերը ծամծմելով բերանին մէջ։

—Կրնա՞ք ուրեմն, ի՞նչ ասիճանի կին է, բայց ի՞նչ հարկ ըսել, ապահովապէս փողոցի կին մը ըլլալու է որ կը զիջանի Շարամովի հետ այս աստիճան մտերմութեամբ տեսակցելու, ըսաւ Վրացին կատաղի ակնարկներ ուղղելով երկուքին ալ վրայ։

Շաւարշ չէր կրնար վճռել իր հեռաւելիք ուղղութիւնը. մատամ տ'Ամօրիօի ստորին աւազակուհի մը ըլլալը յայտնե՛լը նպաստաւոր պիտի ըլլար իրեն համար, թէ զայն գաղտնի պահելը։ Վրացին Շարամովը սպանելու և անոր կինը իրեն հետ ամուսնացնելու առաջարկած էր, ինչ որ թէեւ առջի բերան սոսկումի ազդած էր իրեն, բայց հետզհետէ ընտելանալով այդ դաժան գաղափարին՝ սկսած էր խիստ սովորական բան մը նկատել զայն։ Արդ քանի որ իր երջանկութիւնը Շարամովի ապականութենէն կախում ունէր, միթէ մատամ տ'Ամօրիօէն աղէկ գործիք մը կրնար գտնել հանքատէրը սպաննելու և զինքը բաղձացած երջանկութիւնը հասցնելու։ Ասոնց ամէնքը յաջորդաբար շրջան կ'ընէին գլխուն մէջը՝ երիտասարդին, որ չկրնալով վստահ պատասխան մը տալ Վրացիին։

—Անիկայ սովորական կիներէն չէ, ըսաւ, Բարիզի մէջ տասը հատ չի գտնուիր ասանկ կին, բացարձակ կարողութիւն մ'է որ խելքէ մտքէ չանցած բաները կրնայ ընել։

—Իրա՞ւ կ'ըսէք, հարցուց Վրացին, ինչ բանի մէջ կը կայանայ իր գերմարդկային կարողութիւնը։

—Շարամովի նման ոսկեղէն հորիներուն քիթէն բռնել ու զայն կողոպտելուն մէջ։

—Բայց ասիկայ բացարձակ կարողութիւն մը չէ սեպուիր, քանի որ ասանկ ապուշ մը խաբելը Ղուր խմելու հաւասար է։

—Եթէ հարկ ըլլայ, անկէ խորամանկներն ալ կրնայ իր ճանկին անցընել, ըսաւ Շաւարշ խորհրդաւոր քմծիծաղով մը։

—Լեզուիդ տակը բան մը կայ, բայց չեմ գիտեր ինչո՞ւ չես կրնար բացայայտ խօսիլ, հարցուց Վրացին, ըսէ կ'աղաչեմ, միթէ ինձմէ գաղտնի բան մը կրնա՞ս ունենալ, երբ մանաւանդ Շարամովի վրայ ըլլայ խնդիրը։

—Այս կինը սոսկալի պատուհաս մ'է ըսաւ Շաւարշ, և կարելի բան չէ որ դիւրաւ թող տայ ձեռքը անցուցած որսը, ինքը մինակ չէ, կազմակերպուած աւազակներու խումբ մը ունի ձեռքին տակ, որոնք ամէն չարիք գործելու կարող են։

Այս յայտնութեան առջեւ Վրացին վայրկեան մը մտմտալէ ետք,

—Ուրեմն Շարամով աղէկ քիթէն բռնուած է, այնպէս չէ՞, հարցուց։

—Այո՛, բայց միթէ պէ՞տք է որ անտարբեր դանուինք, երբ կը տեսնենք որ բացայայտ վտանգ մը կայ մեր առջեւը։

—Այդ մասին վճռական որոշում մը տալէ առաջ պէտք է խորհիլ, ըսաւ Վրացին փիլիսոփայի հովեր առնելով ու սիկառէթը վառելով։

Մինչդեռ երկու խօսակիցներ այսպէս կը խորհրդակցէին, Շարամով Մատամ տ'Ամօրիօի առջեւ կը քծնէր ու հազար ու մէկ ձեւերով չնորհ կը խնդրէր անկէ գտնէ անգամ մը ընդունուելու համար անոր սրահէն ներս։

—Բայց դուք չատ ազատամիտ մարդ էք Պ. Շարամով, ըսաւ կինը, եթէ ամբողջ Բարիզ ձեզի պէս խորհէր, ո՛րչափ հանդիսատ պիտի ապրէին խեղճ կիները. բայց ընկերական պահանջումներ կան որուն դէմ մեղանչողները կը պատժէ հասարակաց կարծիքը. իրաւ դուք պատուաւոր, ազնիւ, հանրահռչակ մարդ, բայց մէկ օրէն միւսը չեմ կրնար դձեզ ընդունիլ տուունս ներս, առանց չատ մը բամբասող բերաններու բարբանջանքներուն ենթարկուելու. նոյն իսկ ազգականներ ունիմ, որոնք չեն ներեր ինձ առաջին անգամ տեսած մէկ անծանօթիս հետ մտերմանալու, թէեւ անիկայ ձեզ նման պատուաւոր մէկը ըլլայ, ասոր համար ներողութիւն կը խնդրեմ, միեւնոյն ժամանակ սա ալ չեմ քաշուիր յիշեցնելէ թէ ժամանակը կրնայ ամէն դժուարութիւն հարթել։

(Շարունակելի)

ԻՐԱՒԱՊԱՆԱԿԱՆ

ՕՐԷՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԾԱՆՕԹՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Իրաւագիտութիւնը (droit—ژوس իլմի հուգուգ) ամենահին գիտութիւններէն կարելի է համարել, քանի որ մարդուն հետ իսկ ծնած է անիկա։ Օրէնսդրութիւնը (législation—قانون գէնգէն) առաջին անգամ սեղի ունեցաւ Մովսէսի լեզուով «Տասնաբանեայ պատուիրանք» պատմական անունով որ ուրիշ բան չէ այլ միայն ժողովուրդը օրէնքի մը առջեւ պարտաւորեցնելու հնարաւոր գիւտ մը։ Աստուածաշունչը և Աւետարանը մի՛ակ ուրիշ չատ մը Սրբազան մատեաններ հնդկերէն, պարսկերէն, արաբերէն, չինարէն նախնական օրէնսգիտութիւնը (Jurisprudence) կը բովանդակեն, որոնցմէ առաջ ալ նախապատմական հին ազգերու մէջ միշտ գոյութիւն ունէին կանոնական սկզբունքներ որոնք վերջին եկող սերունդներու օրնագիտական աղբիւրները եղած են։

Մեր ձեռքը հասած հին օրէնսգիտութեան ամէնէն թանկագինները հռոմէական fosերն են (code օրինագիրք) որոնցմէ ուղղակի ծնած է այսօրուան եւրոպական droit։

Նախնական ժամանակներու մէջ տարբեր ազգութենց և ցեղերու պատկանող տարբեր ո՞նց է պատճառով մը միշտ ունեցած են իրենց անհամաձայնութիւնները և անհամար վէճերը զորս լուծման մը յանգեցնելու համար դիմած են ուրիշներու միջամտութեան, այդ ուրիշները հաշտարարներու (conciliateur =اصلاحچی մուսլիհուն) դերը կատարած են որոնցմէ կը սկսի դրեթէ դատարանական կազմութեան պատմութիւնը։

Այս հաշտարարներու արձակած վճիռներն ալ թէեւ վաւերականութենէ զուրկ՝ յաջորդ տարիներու մէջ երեւան եկած օրէնսդրութենց չատ բան փոխուած են։

Այսուհանդերձ հարկ չի կայ կրկնելու որ դատարանը համնելէ առաջ արդի կատարելագործեալ վիճակին, ունեցած է իր նախնական խիստ պարզ և մեկուսացեալ ձեւը. այս ձեւը բնականաբար իր կորիզաւոր վիճակին մէջ չէր կրնար փակուիլ. երբ աղդութիւնները չատցան և ապրելու կերպերը ընդարձակուելով անհատական իրաւունքները չեղոտուեցան, ան ատեն վէճերը ուր հանգամանքը մը ուրիշ և դուռեր բացին չատ մը սկզբնական կանոնական կազմակերպութենց, որոնց պաշտօնն էր սահմանափակել մարդկային ամէն չափազանցութիւն և զեղծում։ Ասոնց բոլորին նպատակը անուշա սեփհականութենց պաշտպանումն էր։

Հին ատեններ երկրի մը նահապետը, տէրը այսինքն, անգիր ու անտիպ օրէնքներու մարմնացումն էր. այնպէս որ ամէն իրաւասութեան հետ մէկտեղ իր կառավարած երկրին դատաւորն ալ էր։

Անշուշտ այս ձեւը իր բոլոր անպատեհութիւնները ունի և ունեցած է հարկաւ իր ցաւալի եղրակացութիւնները՝ չափազանց խստութենէ կամ չատ ներողամտութենէ առաջ եկած՝ այդ նահապետին նկարագրին և ընդհանուր ժամանիքին համեմատ. այնպէս որ այդպիսի ժողովուրդ մը իր երջանկութիւնը օրէնքէն աւելի իր ճակատագրէն պարտաւոր էր սպասել։

* * *

Կանոնադրութիւնը և դատարանական կազմակերպութիւնը հաւաքաբար տրամաբանական հետեւութիւնն է չատ բնական պէտքի մը որ իրեն խարիսխ ունի իրաւանց որոշման պարտաւորութիւնը. այնպէս որ չատ իրաւամբ է որ ըսած են թէ, իրաւագիտութիւնը մարդոց իրաւանց գիտութիւն է։

Ինչ է ուրեմն դատարան մը ընդհանրապէս։

Հասարակ գործառնութեանց, նոյն իսկ երկու անհատի միջեւ եղած վիճաբանութեան մը առնն կարելի է ուրիշի մը՝ երրորդի մը (ثالث թրսի tiers, չախսբաալիս) անկողմնակալ վճռոյն դիմել. դատաւորին մասնակցութեամբ է ասկայ և տարբերութիւնը այս երկուքին մէջ վերջնոյն պաշտօնական և վճռական հանգամանքն է որ անկարելի կը դարձնէ ամէն վէճի և անհամաձայնութեան շարունակութիւն։

Այս պաշտօնական երրորդին կ'ըսեն դատաւոր (حاکم=հաքիմ juge)։

Ուրեմն ընդհանուր առումով դատաւոր ըսելով պէտք է հասկնալ այն երրորդը որուն պաշտօնական անկողմնակալ և օրինական վճռոյն կը դիմեն մարդիկ իրենց մէջ ծագած անհամաձայնութիւնները վերջնական և անխոչեմի կերպով կարգադրելու համար և դատարանն ալ (محکمه, մահքէմէ, tribunal) ուրիշ բան մը չէ այլ դատաւորէ մը և քանի մը անդամներէ (اعضا ազա, membre) կազմուած մարմին մը որ պաշտօն ունի իրաւունքը իրենց կողմը ունեցող անհատները գոհացնելու վարձատրել և անիրաւները զրկելու պատժել՝ իրենց պատճառած վնասներուն փոխարէն։

Դատաւորը իբր առաջնորդ իր աչքին առջեւ ունի օրէնք և կանոն, որոնք վերջնական ապացոյցներ են, որոնց կը դիմէ դատաւորը իրեն ներկայացուած կնճիռները քննելու և վճռելու համար։

Օրէնքը (قانون գանուն loi) և կանոնը (نظام նիզամ règle) միեւնոյն բաները չեն և կը տարբերին իրարմէ իրենց հիմնա-

կան սկզբունքներուն և առումներուն համեմատ։

Օրէնքը ընդհանուր առումով մարդկային բոլոր գործառնութիւնները և հաւանական բոլոր ըմբռնումները չեղումները կանխատեսող և անոնց դէմ զսպողական միջոցներ առաջարկող կանոնադրութիւն մըն է։ Օրէնքին դծած սկզբունքները լայն և խստացուցիչ ըլլալով հանդերձ ուրիշ սա առաւելութիւնը ունի որ անիկա յարափոփոխ և առժամանակեայ չի կրնար ըլլալ։ Անիկա ընդհանուրը կանոնի (loi) վերաբերող յատկութիւն մըն է։

Հեռապէս ամենայն դիւրութեամբ կրնանք ըսել որ կանոնը օրէնքին լրացուցիչ մասը կը կազմէ։ Իր դերը աւելի ձեւակերպութեան, եղանակի եւ առաջնորդի հանգամանքը ունի։

Պահանջատէր մը, ըստ Մէնէլէի, լիազօր իշխանութիւն ունի իր իրաւունքը ուղղելու իր պարտապանէն օրինական միջոցով։ Այս հրամանը բացարձակ օրէնք մըն է։

Այս բանին համար սակայն պահանջատէր մը պարտաւոր է նախ աղերսագիր մը ներկայացնել դատարանի նախագահին, ընդունուած պայմաններու համեմատ և յետոյ պէտք եղած յարակից ձեւակերպութիւնները կատարելով պաշտօնապէս պահանջել իր իրաւունքը։

Ահիկա ալ կանոն մըն է։

Եւ սակայն օրէնք և կանոն իրարմէ չեն կրնար բաժնուիլ։ ուստի կանոնի մը գործադրութեան կերպին մէջ մեծ դժուարութիւն պէտք է, որովհետև ամէն պարագայի մէջ օրինական այս կանոններուն զանգուածը չատ մը իրաւանց փճացմանը պատճառ կըլլայ։ Օր. երբ պօնօի մը փոխարէնը պայմանաժամին լրանալուն չի պահանջուիր և կամ չի վճարուելու պահուն բրոթէսթօի համար տրուած պայմանաժամին մէջ օրինական միջոցներու չի դիմուիր, այդ տեսակ պօնօ մը, ըստ կանոնի, իր տիպողականութիւնը կը կորնցնէ և հասարակ պարտատէրի մը ուժը կ'առնէ։ Ահա թերութիւն մը որ չատուղի կը նստի պահանջատէրի մը որ չի կրնար այլեւս բողոքել պահանջատէր ըլլալուն համար։ Արտաքին երեւոյթով այնպէս կը թուի թէ օրէնք եւ կանոն երբեմն իրարու դէմ կելլեն և կիրարկութեան մէջ զիրար կը հակասեն որովհետև չատ անգամ կանոն մը իր պարունակած հրամանին համեմատ օրէնքի դէմ սպառնալիք մը ըլլալու եւրեւոյթը ունի։ Այնպէս չէ սակայն։ Կանոնի մասին ցոյց տրուած դրժումն է որ իրաւունքի զրկում և օրէնքի քայքայում առաջ կը բերէ։ Պէտք չէ մոռնալ որ այս բանը միւս կողմէն, իր հիանալի առաւելութիւնը ունի, այսինքն կանոնական այս ժխտող կերպերը, աւելի գործողութեանց պատճառով չատ մը վնասներէ զերծ կը մնան, որոնց մէջ պէտք է փնտռել մարդկային ամէն կերպ վարձատրութիւն։

Օրէնքն ու կանոնը երկու տեսակ են։ Դրաւորէն զատ կայ անգիրը, որ ընդունուած սովորութիւններու (usage, coutume) կիրարկումը նուիրագործուած կանոնադրութիւն մըն է, և միշտ ազգի, ցեղի, բարքի եւ երկրի համեմատ փոփոխական կ'ըլլայ, և սակայն գրեթէ օրէնքի պէս ուժ և ազդեցութիւն ունի։ Այս մասին Մէնէլէի 36, 37, 38րդ յօդուածները կը բաւէ աչքէ անցընել սովորութեան մասին գաղափար մը կազմելու համար։ Ինչ կ'ըսէ Մէնէլէի 36րդ յօդուածը միայն։

յանձ ՀՀՀ (սովորութիւն մուն քէմարը) սովորութիւնը օրէնքի ուժ ունի l'usage a force de loi։

Օրէնքը լոկ խղճմտային (conscieneux=գ'ա՛ջ վիճանի) չի կրնար սեպուիլ։ ընդհակառակը տրամաբանական հայեցողութիւնները հոն մեծ տեղ մը գրաւած են։ այնպէս որ օրէնք մը իրապէս արդար և անկողմնակալ ըլլալու համար չի բաւեր որ անիկայ խղճի համաձայն ձեւուած ըլլայ, տրամաբանութիւնը (logique=յեանմանթրդ) պէտք է որ իր անկողմնակալութեամբը անոր անխտրական և անժխտելի ոգին տայ։

Օրէնքը օրէնսդիրներու (législateur=գոլ ճիշ վալիի դանուն) ձեռքով կը գրուի և երբ Վեհապետին հաւանութեանը արժանանայ, վաւերացուելով կը գործադրուի։ Ուստի ամէն օրէնք իրական և կիրարկելի ըլլալու համար պէտք է անոր ընդդրկած ճշմարտութիւնը և ոգին Վեհապետին հաւանութեամբը վաւերանայ, որպէս զի ո և է հեղինակութիւն մը ունենան մարդկային բազմակողմանի գործառնութեանց վրայ։

Ա. ՇԱՀՈՒՊ

ԿԱՐԵՒՈՐ

Գործունեայ երիտասարդ մը որ բաւական տարիներ աւուրական հրապարակին վրայ պատուաւորութեամբ ծառայած է, պատրաստ է ո և է պաշտօն ընդունիլ վաճառատան մը մէջ։ Պատուաւոր երաշխաւորութիւն։ Դիմել խմբագրութեան։

ԱՐՏԱՔԻՆ

ՌՈՒՍԻԱ.—Վիեննայի թերթերը կը գրեն թէ ելմտական նախարար Մ. Վիթթէի պաշտօնանկութենէն և ապա Նախարարաց Խորհուրդին նախագահի պաշտօնին բարձրանալէն անմիջապէս վերջ, ռուս կառավարութիւնը սկսաւ իր աւանդ դրամները քաշել եւրոպական Պանքաներէն, նախ և առաջ Գերմանիոյ պանքաներէն, մինչեւ 100 միլիոն ռուբլի քանակութեամբ, և ահիկա է գլխաւոր պատճառը բոլոր դրամական հրապարակներուն նեղութեան։

** Ռուսիա ճարտնի հետ բանակցութիւնները կը չարունակէ առժամանակեայ կարգադրութեան մը գալու համար անոր հետ ի մասին Մանչուրիոյ։

** Կ'ըսուի թէ Ռուսիա մտադիր է նոր Փոխառութիւն մը հրապարակ հանել։ Այս փոխառութեան խնդիրը իր վերջնական կարգադրութեան պէտքի յանգի, Զարին և Լամտորֆ կոմսին Վիեննա գալէն վերջ, այսինքն առ առաւելն 15 օրէն։

** Ռուսիա նոր ծրագիր մը ներկայացուց չինական կառավարութեան, Մանչուրիայէն դուրս ելնելու համար, նորէն յետաձգելով այդ գործողութեան համար ասկէց առաջ որոշուած ժամանակամիջոցը, և զանազան պայմաններ առաջարկելով անոր գործադրութեան համար։ Նոր ծրագրին համաձայն, Ռուսիա կ'առաջարկէ Նիուչուանկէ եւ Մուքտէնէ դուրս ելնել Հոկտ. 8ին, Քիրին դաւառէն ալ չորս ամիս վերջը, և տարի մը վերջ ալ երրորդ դաւառէն։ Նոր պայմաններէն մին ալ այն է որ Ռուսիա պիտի արտօնուի զինուորական պահականոցներ ունենալ Ցիցիհարի և Պլակովէշչենսքի միջեւ ճամբաներուն վրայ և Սունկարի գետին եզերքը։ Այս պահանջման համար մէջ բերուած պատճառն է ռուսական երկաթուղիին վաճառականութիւնը պաշտպանելու հարկը։ Անորոշ կերպով բանաձեւուած պայման մըն ալ կայ որ կ'արգիլէ երկաթուղիով փոխադրուած վաճառականներուն վրայ ծանր մաքսեր դնելը։ Ուրիշ պայման մըն ալ կ'ըսէ թէ չինական զօրքեր ի հարկին պիտի պաշտպանեն Ռուսուէշինական պանքային մասնաճիւղերը։ Զինու վարչապետ իշխան Զինկ իմացուց օտար դեսպաններուն թէ Ռուսիոյ պայմանները չատ բանաւոր կը գտնէ։

** Բէքինի ամերիկեան դեսպանը իմացուց իր կառավարութեան թէ Ռուսիա դարձեալ յետաձգեց քանի մը ամսուան համար Մանչուրիոյ բովանդակ պարպումը, որ Հոկտ. 8ին տեղի պիտի ունենայ վերջնականապէս։

ՍՊԱՆԻՈՅ ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ ՃԱՄԲՈՐԴՈՒԹԻՒՆԸ.— Իր թագաւորութեան դանազան մասերուն մանուկ արքային չրջագայութիւնը խանդավառութեամբ ողջունուեցաւ ամենուրեք։ Պահպանողականք և Ազատականք իրարու հետ մրցեցան ողջունելու համար Թագաւորը, և տեղային իշխանութիւնք ոչ մէկ ծախք չնայեցին, թէեւ Ն. Վեհափառութիւն յաճախ փափաք յայտնեց որ քաղաքները մեծ ծախքերու տակ չմտնեն։ Թագաւորը իր անձնական դանձէն ծախսեց 20,000 անգլ. ոսկի։ Ալֆոնսօ թագաւոր իր ժողովուրդին խնայողաբար դասակարգերուն և տեղական իշխանութեանց հաստակրութիւնը գրաւեց, ամէնուն հետ խօսեցաւ, ժպտեցաւ։ Մանրակրկիտ կերպով աչքէ անցուց սահմանազլխի ամրութիւնները, զօրանոցները, հանրօգուտ չինութիւնները, և անցագ ծառայ մը ցոյց կուտար նոր բաներ սովորելու, ամէնէն մանր պարագաները կը հարցնէր երկրագործութեան և ճարտարարուեստներու տեղական պահանջումներուն վրայ։ Ամէն տեսակ յարգանք ընծայեց կղերին և կրօնական միաբանութիւններուն, այցելեց ժողովրդական ուխտատեղիները, վանքերը և եկեղեցիները։ Քանիցս ծանրացաւ հանրագուտ չինութեանց, երկրագործութեան, սահմանազլխի և ծովեզերեայ ամրութիւններու պէտքին վրայ։

ԳԵՐՄԱՆ ԿԱՅՍՐԸ.— Աւստրիոյ արքունական կառախումբը, որ պիտի բերէ Վիլհէլմ կայսրը, կիրակի առաւօտ Վիեննայէն ճամբայ ելաւ Մոհացի մաճառական կայարանը երթալու, ուր ժամանած էր Գերման կայսրը։ Այսօր Ն. Վեհափառութիւն Վիեննա կ'ըսպասուի իր Վարչապետին հետ։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ՀՈՒՆՁԲԸ.— Ա. թէնքէն կը հեռագրեն թէ խաղողի և չամիչի հունձքերը աւարտեցան պատուական յաջողութեամբ և առատութեամբ։

ԱՐԿԱԾ ՄԸ ՕԴԻՆ ՄԷՋ.— Անցեալ օր Մանչի վրայ տիրող փոթորիկին ատեն օդին մէջ ալ սրտաճմլիկ դէպք մը կը պատահէր։ Պերլինէ Բալէ կուգար օդապարիկ մը, որուն մէջ կային երկու հոգի, Մ. Կօսան՝ պելժ հանրածանօթ օդանաւորդը և գերմանացի աղնուական մը որ խանդավառ ամբոխ մըն է օդային ճամբորդութեանց։ Ասանք անցեալ եշ. Պերլինէ ճամբայ ելան կէս օրէ վերջ 1150 խորանարդ մեթր տարողութեամբ օդապարիկով մը։ Բիչ առնէն հովին հոսանքէն բռնուելով սիրան քշուիլ հիւսիս—արեւմտեան ուղղութեամբ, և քանի մը ժամէն աստիկ արագութեամբ անցան Հոլանտայի դաշտային մասերէն։ Լա Հէյի մօտեցած էին երբ տարբեր հոսանքի մը մէջ մտնելով սկսան հարաւ քշուիլ։ Բանի մը ժամէն անցան Պելժիոյ վրայէն, և ապա Ֆրանսայի հիւսիսային մասերէն, վերջապէս կտրեցին Բարիզը, և մինչեւ հարաւային արեւմուտք դացին, Լէ Սապլը ս'Օլոն։ Հոս փոքր բրին ցամաք իջնել, բայց անկարելի եղաւ, և երբ օդապարիկը թեթեւցնելու համար բաւական ծովալիճ վար թափեցին, հակառակ հոսանքի մը բռնուելով Լա Ռոշէլի եւրեւը նետուեցան։ Անդամ մըն ալ սեսան Բարիզը, և վերջապէս քշուեցան Բիս որ Բալէի գաւառը, ուր կարող եղան ցամաք ելնել տասնըվեց ժամուան ճամբորդութենէ մը վերջ։ Բայց այս ամենը առանց մեծ դժուարութեան և առանց ծանր արկածի կատարուած չէր։ Հովը նոյն միջոցին անուրի ուժգնութեամբ կը փչէր, և օդապարիկը կը սուրար ժամը 120-130 մղոն արագութեամբ։ Հիւսիսային Ծովը իրենց վերեւն էր, սակայն հոն խնայելը ստոյգ մահ կը նշանակէր իրենց համար։ Իջած տեղերին ալ բաւական նեղութիւն կրեցին, կը փափաքէին ազատել օդապարիկը, որ գիտական ծանրագին գործիքներ կը պարունակէր։ Գերմանացի աղնուականին թեւը կոտրեցաւ, Մ. Կօսանի գլուխս պարը խախտեցաւ և ուրս տեղէն ելաւ։ Վերջապէս օդապարիկը լքեցին, անկարելի ըլլալով բանալ զայն։ Օդապարիկը խլոյն սրարշաւ գնաց դէպի ի Հիւսիսային ծով։ Կը կարծուի թէ ամէնէն արագընթաց և միեւնոյն տեղն ամէնէն երկայն ճամբորդութիւնն էր որ երբեք եղաւ օդապարիկի միջոցաւ։

ՄԱՐՍԻԼԻՈՅ ԺԱՆՏԱՖՏԸ.— Մարսիլիոյ օտար հիւպատոսները կառավարական պաշտօնատունը երթալով, ծանուցին ֆրանսական իշխանութեանց թէ այլեւս չեն կրնար մաքսուր անցագիր տալ այդ նաւահանգիստէն մեկնող նաւերուն։ Այս ծանր որոշումը անաղին կորուստ պիտի պատճառէ Մարսիլիոյ, մանաւանդ որ ժամանակը զարգած է բոլորովին, կ'ըսէ Թրթակից մը։ Ֆրանսական իշխանութիւնք սկիզբէն ի վեր ժամանակ չեն անուաներ համաձայնակը, այլ «տարափոխիկ թոքատապի կասկածելի դէպքեր»։ Ուրբաթ օր Սալվատոր հիւանդանոցին մէջ տղայ մըն ալ մեռաւ։ Մնացեալ ուժը հոգիէն հրեքը ապաքինելու վրայ են, չորսին վիճակը չատ ծանր է, իսկ մէկը անյոյս է։ Հակողութեան տակ առնուած 27 հոգի չատ ազէկ են, և ուրախ զուարթ կ'անցընեն իրենց բանաքսորի արգելափակումը հիւանդանոցին մէջ։ Սալվատոր հիւանդանոցը կը գտնուի քաղաքին Սէն Մարկրիտ Թաղին մէջ, որուն բնակիչները չատ բարկացած են, դատաւորներուն աղերսագիր տալով կը խնդրեն որ հիւանդները Ֆրիուլ կղզին փոխադրուին։ Կը խնդրեն նոյն իսկ կրակի տալ հիւանդանոցը։ Առողջապահական ժողովը գումարուեցաւ նախագահութեամբ կառավարական քննիչ Տր. Շանթիէսի, և որոշուեցաւ խիստ միջոցներ ձեռք առնել ատակեցնելու համար բոլոր մուկերը կոյուղիներուն, նաւահանգստի մթերանոցներուն, տաղաւարներուն և նաւարեղինաց կեդրոններուն մէջ։

ՍԿՈՎՏԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ.— Ֆրանքեսկովտական Ընկերութիւնը, խիստ հին կազմակերպութիւն մը՝ որ նպատակ ունի յառաջացնել բարեացակամութիւնը երկու ազգերուն միջեւ, կիրակի օր դումարուեցաւ Կրընօպլի մէջ և այս չաբթու կարգ մը զբօսական պատրաստներ պիտի կատարէ այդ քաղաքի չուրջ Տօգինէ Ալպանց նկարագեղ հովիտներուն մէջ։ Ընկերութիւնը բաժնուած է երկու ճիւղերու, Ֆրանսական և Սկովտական։ Լորտ Կլէնէսք սկովտական ճիւղին նախագահն է, իսկ Մ. Բաղմիր Բէրիէ՝ հարաբերութեան նախորդ նախագահը՝ ֆրանսական ճիւղին պետն է։ Ասիէ քանի մը տարի առաջ Բաղմիր Բէրիէ Սկովտիոյ մէջ իր ուղեւորութեան միջոցին ամէնուրեք խանդավառ ընդունելութեան արժանացաւ, հիմակ ալ ինք ուղղակի կազմակերպողն է զբօսական յիշեալ պատրաստներուն։ Շբ. օր ընկերութեան 70 անդամները, Կրընօպլ երթալու միջոցին հանդիպեցան Լիօն ուր ի պատիւ իրենց ընդունելութիւն մը կատարեց տեղային Բժշկական Վարժարանը։ Տնօրէնը բարի գալուստ մաղթելով իր հիւրերուն ըսաւ թէ իրենց այցելութիւնը մերձեցման նոր նշան մըն էր Ֆրանսայի և Անգլիոյ միջեւ, առաջին ցոյցը ըլլալով Լուսարա թագաւորին Բարիզ եւ Մ. Լուպէի Լոնտոն այցելութիւնը։ Երեկոյն չքեղ ճաշ մը տրուեցաւ բժշկական վարժարանին մէջ։

ԱՒՍՏՐԻՈՅ ԿԱՅՍԵՐ ՃԱՌԸ.— Ֆրանց Եօզէֆ կայսր կիրակի օր Էմտրլի ժամանեց, ուր խանդավառ ընդունելութիւն եղաւ Ն. Վեհափառութեան։ Դաւառին կուսակալը ուղերձ մ արտասանեց։ Կայսրը պատասխանելով իր գոհունակութիւնը յայտնեց որ եկեղեցի ներկայացուցիչներ դիտմամբ էին թենց պարտաւորութեան, ի նպաստ պետութեան բարոյական և նիւթական զարգացման, ինչպէս նաև ի նպաստ անոր քաղաքային կարեւորութեան արտաքին գործոց մէջ։ Կայսրը յարեց թէ ուրախ է որ հանրային իշխանութիւնք չեն զլանար ո և է զոհողութիւն հանրային բարօրութեան համար։

ՌԷՆԱՆԻ ԱՐՁԱՆԸ.—Թրէկիէի չուկայի հրապարակին մէջ Ռէնանի արձանին բացումը տեղի ունեցաւ կիրակի օր։ Իր ծննդավայրը և Պրթիտանեը դասաւորը կղերականութեան ջերմեռանդ կեդրոն մը ըլլալով, Թրէկիէի մէջ արձան կանգնելու քաղաքականութիւնը խիստ տակ մնաց ատեն մը։ Շատեր առաջարկեցին թէ չատ աւելի յարմար վայր մըն է Բոլէժ տը Ֆրանսը, որուն Տնօրէնը եղած էր երբեմն Ռէնան։ Բայց Պրթիտանեի հակակղեր կուսակցութիւնը և ուրիշ քաղաքական ընկերութիւններ այդպիսի յիշատակարանի մը կանգնումը յարմար տեսի մը նկատեցին առաջ մղելու համար հակակղերական պայքարը, մինչեւ իսկ Ֆրանսայի այն անկիւնը, որ այս միջոցին ամէնէն աւելի պատգամողական և կրօնական անկիւնն է։ Արձանը կը ներկայացնէ Ռէնանը նստած մատենադարանակաւ, վաթսուն տարեկան հասակին մէջ, այսինքն երբ առաջին անգամ Թրէկիէ դարձաւ այցելելու իր մանկութեան տեսարանները։ Արձանին հեռուը կայ Աթանաս Պալլասի արձանը, որ դափնեպսակ մը կը բարձրացնէ անոր գլխուն վերեւ։ Վարչապետ Մ. Բոնպ, ընկերակցութեամբ կրթական նախարար Մ. Շոմիէի և Լիոնի երեսփոխան Մ. Բուէսանտէի և բազմաթիւ պաշտօնատներու Թրէկիէ ժամանեց։ Կաթոլիկ երեսփոխան մը փորձեց նասակ մը յանձնել Մ. Բոնպի բողոքելու համար այդ հանդէսին իր ներկայութեան դէմ, բայց Վարչապետը չընդունեց։ Սմբողջ գիւղը մեծ ոգեւորութիւն կը տիրէր Թրէկիէի մէջ, թէ՝ արձանը և թէ՝ մայր եկեղեցին 5000 զօրքերով չրջապատուած էր։

Բնակիչ Թրէկիէ տանող ճամբուն վրայ, ուրկէց անցաւ Մ. Բոնպ, չարուած էին երեք գումարտակ հեծեալ Վիշապազօրքեր, հետեւակազօրաց 43րդ զօրագունդը, եւ 25 դասակ հեծեալ ոստիկան։ Տասներորդ զօրաբանակին հրամանատար զօրավար Բարիէօ անձամբ կը հսկէր զինուորական կարգադրութեանց։ Սաստիկ կ'անձրեւէր երբ Վարչապետը հասաւ, բայց անագին ամբոխ մը իր երեւնալուն կ'ըսպասէր ու անուելի աղաղակներ արձակուեցան ի պատիւ իրեն։ Կաթոլիկ ազնուական Պարոն Բէրբրուաշոն ու իր կինը, ի նպաստ կղերին աղաղակներ արձակած ըլլալով պահ մը ձերբակալուեցան։ Երբ բացման արարողութիւնը կը կատարուէր, անդին մայր եկեղեցիին մէջ քարոզութեան պաշտամունք կը կատարուէր։ Եկեղեցիին մէջ ներկայ էր ծովակալ Բիւլէրվիլ՝ Պատոյ Լէգէոնի Մեծ Խաչը կրծքին կախած, եւ քանի մը երեսփոխաններ։ Պահակ զինուորներ կը գտնուէին մայր եկեղեցիին դրան առջեւ, և 1500 հոգի ներսը հաւաքուած կ'աղօթէին։ Մանր մունր դէպքերու առաջքը չուռով կ'առնէր ոստիկանութիւնը։

Բացումէն վերջ թափոր մը կազմուեցաւ Ռէնանի ծնած տունը երթալու համար։ Անձրեւը միշտ կը տեղար։ Ցունը տանող փողոցը նեղ ըլլալով զօրք չարուած չէր։ Ռէնանի տան այցելութիւնը կարճատեւ եղաւ, պարզ ուխտագնացութիւն մը։ Ցետոյ իշան հացկերոյթի տաղաւարին մէջ, ուր խօսեցաւ Մ. Բոնպ իր ծանօթ ճառը, որուն կարեւոր մասը հեռագիրը տուաւ արդէն։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ, 16 սեպտ.— Զրոյցի մը նայելով, Անգլիոյ Նախարարաց Խորհուրդը, երէկ, յաղողեր է իրաւախոհութիւն մը գոյացնել, որով մաքսային ծրագրին խնդիրը պիտի ըլլայ արքայական յանձնաժողովի մը։

ՎԻԵՆՆԱ.— Աւստրիոյ երեսփ. Ժողովը ամսոյս 23ին պիտի հրաւիրուի՝ կարճատեւ նստաշրջանի մը։ Միայն պիտի զբաղի կառավարական օրինագիծով՝ այն նկատումներու մասին, որոնցմով 1903ի նոր զինուորները պիտի կրնան զօրագունդերը մտցուիլ, որպէս զի երրորդ տարուան զինուորները վար չդրուին։ Այդ օրինագիծը երբ քուէարկուի, նահանգային Խորհուրդները պիտի չարունակեն իրենց աշխատութիւնները։

ՇԼՈՒԲԻ (Կալիչիա).— Հեծելազօրքերու ռազմափորձերը աւարտած ըլլալով, Ֆրանց Եօզէֆ կայսրը Վիեննա դարձաւ, ժողովրդական կողմէ մեծ խանդավառութեամբ ողջունուելով։

ՄԱՐՍԻԼԻԱ.— Կասկածելի հիւանդութենէ վարակուողներու վիճակը միշտ կը բարւոքի հիւանդանոցին մէջ։ Նոր դէպք բնաւ չէ պատահած։ Միքրոպաբանական քննութիւնը ժամանակ որ և է ախտահիւ երեւան չբերաւ կասկածելի հիւանդներուն համար։ Վտանգը անհետացած կը նկատուի։

ՄՈՆԹԷԼԻՄԱՐ.—Ֆրանսական մեծ ռազմափորձերը աւարտեցան։ Մ. Լուպէ հացկերոյթ մը տուաւ օտարազգի սպաներուն։

ԼՈՆՏՈՆ.—Օգը միշտ զէշ է։ Կրիմուիթի դիտարանը կը ծանուցանէ թէ ամսոյս 18ին նորէն փոթորիկ պիտի ծագի։

ԲԵԴԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Ռուս կառավարութիւնը եռ առաւ Դերմանիոյ պանքաներուն մէջ ունեցած հարիւր միլիոն ռուպլիի աւանդները։

ԱՌԵՏՐԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ

(1903 Սեպտ. 4 17 Սեպտ. Եշ.)

ՑՈՐԵՆ

Սերթի էֆենտի, օխան 34½ փր.
»միջին տեսակ և Ռումելի 30-31 »
Ճերմակ Ա. լիպարայէն պակաս 8½ ղ.
» Բ. » 8¾-9 »
Մախսիլիթ (խառն) » 10-10½ »
» (հատարոլ) » 11-11½ »

Այսօր ժամանեց Ռումելի 17 վագոն լիպարէն պակաս 9¾-10½ կարգը 11 ղրուշ։

Այսօր ժամանեց 4 վագոն ցորեն Սնոսոլ։

ԱԼԻՒՐ

Տեղական քըրմա Ա. պարիզ 70 ղ.
» » Բ. և Գ. » 65-68 »
Վարնա 450 պարկ. Ն? (2) 72-73,
գրբա 67—68 ղրուշ։

ԹԷՓ

Օխան 15¾-16 փարա։

ԳՈՒՐԻ

Աղէկ տեսակը 10¾ ղրուշ։ գրիւը
Երկրորդ » 10¼-10½ »

ՄԻՍԻՐ

Օխան 27-29 փարա։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ Խորհուրդը իր Զորեքշաբթի օրուան նստին մէջ հետեւեալ խնդիրները տնօրինեց։

1. Թալասի Դիլի գիւղի Ս. Աստվածածնայ եկեղեցիին սեպհական և աւանդաբար Ցակոբ Դաղաղ Սարգիսեան անուն անձին քով գտնուած, արժէքաւոր թղթերու և քննագիրներու և ուրիշ թղթերու մասին յարուցեալ խնդիրը քննելով՝ կարեւորը տնօրինեց անոնց գանձման մասին, և որոշեց ըստ այնմ յայտարարել Կեսարիոյ Առաջնորդին։

2. Ախթաբօլիի Մխիթար և չրջակայ արկածեալներուն ի նպաստ կազմուած Գեսական Ցանձնախումբին կողմէ Պատրիարքարան ղրկուած նպաստից տոմսերուն բաշխումը՝ ըստ յանձնարարութեան Ս. Պատրիարք Հօր կատարելով, որոշեց բաշխման ցուցակը ենթարկել Նորին Բարձր Սրբազնութեան հաւանութեանը։

4. Էյուպի Ս. Աստուածածնայ եկեղեցւոյ մատակարարութեան մասին դիւանադպիր Բիւրքճեան Լեւոն և Փափազեան Նշան էֆ.ներու կողմէ մատուցեալ քննական տեղեկագիրը ուշադրութեան առնելով ընդունեց ներկայացեալ առաջարկութիւնները և գործադրութիւնը յանձնեց դրացի Ս. Եղիա եկեղեցւոյ Խորհուրդին, անոր վերին հսկողութեան ենթարկելով նոյն եկեղեցւոյ մատակարարութիւնը։

4. Գասը գիւղի եկեղեցիին և տեղւոյն ազգ. գերեզմանատան մատակարարութեան հարիւները ինչպէս նաեւ եկեղեցիին սեպհական կալուածոց ապահովագրութեան մասին՝ ապահովագրական ընկերութեան մը և նոյն Խորհրդոյ միջեւ ծագած անհամաձայնութեան խնդրին նկատմամբ հարկ եղածը տնօրինեց և որոշեց յայտագրել Ս. Պատրիարք Հօր և Բաղ. Ժողովին։

5. Գաղատիոյ առաջնորդին մէկ գիրին վրայ, թէ՝ վիճակին Թեմերէն Տէնեկ Մատէնի եկեղեցին մասամբ և երկու կալուածներ ամբողջովին այրած են հրդեհէ, որոշեց սպասել այս մասին խոստացեալ քննական տեղեկագրին ժամանման՝ անոր համաձայն կարեւորը տնօրինելու համար։

6. Խորհուրդը նկատելով որ ազգ. տրոց հաւաքիչները չեն արդիւնաւորեր նոյն տրոց գանձումը, կոչեց իր առեւանը զանոնք և պէտք եղած կարգադրութիւնները ընելով յանձնարարեց մը զանումը տալ տրոց գանձման։

խորդ Թաղ. Խորհուրդին պաշտօնավարութեան հաշուեկշիռը հակառակ եղած յանձնարարութեանց, տակաւին ոչ ստորագրուած է և ոչ ալ ղրկուած և այդ պատճառաւ կարելի չէ եղած ցոյց թաղեցւոց դիտողութեան ենթարկել նոյն հաշուեկշիռը, յանձնարարեց կեդրոնական հաշուետուութիւն քաղելու հաշուեկշիռը և անոր ներքեւ Պատրիարքարանի կողմէ կատարելի հարկեղած ձեւակերպութիւնները լրացնելով ենթարկել ըստ օրինի թաղեցւոց դիտողութեան։

Խարհուրդը ասնցմէ զատ զբաղեցաւ Թօփգաբուի, Նաալբգաբուի, Պոյաճքէօյի, Էթիմէյտանքի, Զէյնգանդի և Զէյթունի եկեղեցիներուն վերաբերեալ ինչ ինչ հաշուական, կալուածական և դրամական խնդիրներու մասին։

ԻՆՉՊԷՍ գրած էինք, Ս. Պատրիարք հայրը յառաջիկայ կիրակի Պարգեւունութեան ատենն պիտի տայ, Մէջոյ Պատր. Փոխանորդ Տ. Գնել Վրդ. Գալէէրքեանի, Գումգապուի Պատրիարքարանիսա Մայր եկեղեցին մէջ։

ԳԱՄԹԷՄՈՒՆԻԷՆ դարձեալ գանգատագիր մը հասած է Պատրիարքարան, Գոյապատի Տ. Գարեգին քհ.ին դէմ եւ որով կը խնդրուի հեռացնել այդ քահանան, գոհացնելու համար ժողովուրդը։

ԿԷՏԻԿ ԲԱՇՃՅԻ Թաղ. Խորհուրդը նկատելով որ Թաղ. Խորհուրդին անդամագրեալ թիւը 7ի վերածեալ անհնար է չատերու մերժումին պատճառաւ, առաջարկած է Պատրիարքարանի երկու ընտրելի. Ցակոբ Պարթեզպանեան և Կոստան Վարդանեան էֆ.ները եւ պատնդ հաստատութիւնը խնդրած է Պատրիարքարանէն, բաւ համարելով հինգ անդամէ բաղկացեալ Թաղ. Խորհուրդը։

ԿԻԼԻԿԻՈՅ Ամեն. Կաթողիկոսը կիւրինի Տ. Ցեսու քհ.ն վեց ամսուան պաշտաբութեան, իսկ հակառակորդ ներքէն մէկ քանին ալ երկու տարի ազգ. եկեղեցական գործերէ հեռի մնալու դատապարտեց։ Նաեւ հրամայեց որ Տ. Ցեսու Զօխլոյրէն Մայր եկեղեցի փոխադրուի։

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ Պատրիարքական փոխանորդ Տ. Ներսէս Արքեպ. հեռագիր մը ուղղելով Ս. Պատրիարքին, յանուն միաբանութեան կը բողոքէ Երուսղէմի մէջ, Պատրիարքարանի սպասաւոր Զնքուշցի Աւետիսին դէմ, դ ժամանակէ մը ի վեր վանքին մէջ ծագած վէճերուն գրգռիչ կը հանդիսանայ, վարդապետներն ու միաբանները կ'անարգէ և նոյն իսկ զինքը (Ներսէս եպս.ը) Ամեն. Ցարութիւն Ս. Պատրիարքին ներկայութեանը անարգած է, երբ դիմած էր Ն. Սրբազնութեան, միաբանութեան կողմէ անոր հեռացումը խնդրելու։ Ուստի թէ Ս. Պատրիարքին հանգստութեան և թէ միաբանութեան անդորրութեանը համար, անդիրապէս յիշեալ Աւետիսի վանքէն փոարումը կը խնդրէ։

Ոմէ է այս Զնքուշի ծաղիկը և ինչ գործ ունի վարդապետներու և եպիսկոպոսներու հետ, ուրկէ առած է այսպիսի յանդուգն և լիրը պաշտօն մը վարել վանքին մէջ, մինչդեռ ինքը լոկ ասիարիկ ծառայ մըն է և ոչ ալ ինչ, այն ալ տգէտ և ապիկար։ Կ'խնդրենք և կ'ակնկալենք Ամեն. Տ. Ցարութիւն Ս. Պատրիարքէն թէ միաբանութեան խաղաղութեան և թէ իր պատուոյն համար անմիջապէս արտաքսել այսպիսի անուանարկ ծառայ մը իր քովէն, ինչպէս յանձնարարած է նաեւ հեռագրով Տ. Մաղաքիա Ս. Պատրիարք։ Կը հաւատանք նաեւ որ այս հասարակ ծառան մէկ երկու հազար ոսկիի կլորիկ գումար մըն ալ շկած է քանի մը տարուան մէջ։

ՕՏԱՐ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ

Պարսիկ կառավարութիւնը գնահատելով աստուղինաց և կապերտի ծանր վաճառական՝ Ագր. Ցարութիւն էֆ Սէլիմեանի, ինչպէս նաեւ Արմենակ էֆ. Արսլանեանի առեւտրական ժրութիւնը, բարեհաճած է շնորհել իրենց Առիւծ և Արև պատուանշանի Դ. աստիճանը։

Մամգրութիւնս կը փութայ իր թիրախ շնորհաւորութիւնները ուղղել իրենց այս ուրախարեր գնահատումներուն առիթով։

ԲԱՐԻԶԻ ՊՕՐՍԱՆ

BOURSE DE PARIS

17 Սեպտեմբեր 1903

Ֆրանս. 3% 3% Français)	96 00
Ռէնթ (Tab. Turcs)	387 —
Թօնսոլիտ (R. Turque D.)	31 90
Երկաթուղի (Lots Turcs)	125 —
Պանգ Օթթ. (Banque Ott.)	577 —
Թրանսվալ (Transvaal)	105 —

ԻԶՄԻՐԻ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒՆ

Թերթիս Իզմիրի գործակալութիւնը յանձնուած է Կարապետ էֆ. Մարտենանի, որուն կրնան դիմել բաժանորդագրուելու համար։

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՓ

Տէր Խմբագիր,

Գրած էիք թէ, անցած Բ. օր, Սամսթիոյ Ս. Գէորգ եկեղեցիին մէջ, մանաւանդ ամբողջական բացակայութեան պատճառաւ ոչ ժամերգութիւն և ոչ ալ նախապատրաստած կատարած էր և լուսարարը, ի զուր այնտեղ սպասող հաւատացեալ ժողովուրդին յայտարարած էր թէ «արարողութիւն չպիտի կատարուի մի՛ կենաք դիք գացէք»։

Արդ, կրօն. ժողովը իր վերջին նիստին մէջ նկատի առած էր այս խնդիրը ճշդելու համար պատասխանատուութեանց բաժինը։ Փոխանորդ Սրբազանը ժողովին մէջ յայտնած էր թէ, ժամերգութիւնը չէ՛ թէ չէ կատարուած, այլ ուշ կատարուած է։ Սակայն Փոխանորդ Սրբազանը սխալ տեղեկութեանց համեմատ ըրած է այս յայտարարութիւնը, քանի որ քահանաները իրենք վիրնէք արդարացնելու համար, այդ միջոցը միայն գտած էին։

Այս տողերը գրողը ո՛չ տիրացու է և ոչ ալ տէրտէր. այլ ժողովուրդի պարզ անհատ մը, որ կը փափաքի իր եկեղեցին միշտ պայծառ տեսնել և անոր պաշտօնեաները միշտ օրինապահ։ Եւ երբ ժամուն դուռները դոց տեսնէ, բնական է որ խաբեբայ չնայիր ալ և անմիջապէս կը բողոքէ։ Այսպէս հաւատարիր վկաներով կրնանք հաստատել թէ այդ օրը արարողութիւն չէ՛ կատարուած և թէ կրօն. ժողովի տրուած տեղեկութիւնը սխալ է բոլորովին։

ԹԱՂԵՑԻ

* * *

Կիմանանք թէ Խազիւղի ներկայիս. Խորհուրդը իր նախորդին հաշուի պատասխանութեան առթիւ Տնտեսական Խորհրդոյ գիր մը ուղղելով պնդած էր թէ նոյն հաշուոց պատասխանութիւնը չտանձներ։

Այս լուրը զարմանալի կը թուի մեզ որովհետեւ նախորդ Թաղ. Խորհրդոյ մէջ կը գտնուին անձեր (ինչպէս Թիրեաքեան Կարապետ եւ Պալըքճեան Գիգոր էֆէնտիներն) որոնք ներկայիս մէջ եւս կը պաշտօնավարեն։ Անշուշտ ասոնց կը պակասի նախորդին հաշուոց պատրաստութիւնը։ Հաշուետուութենէ խուսափումը ի հարկէ իր մասնաւոր պատճառները ունի, որոյ մասին Տնտ. Խորհրդոյ ուշադրութիւնը կը հրաւիրեմք, վստահ ըլլալով որ իր արդէն ծանօթ անաչառութեամբ հարկ եղած քննութիւնը ընդհանուպ պիտի կատարէ։

ԴԻՏՈՂ

ԻԶՄԻՏԻ ՀԱՅ-ԲՈՂՈՔԱԿԱՆՆԵՐԸ

ՁԵՌՆԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Օգոստ. 31/13ի կիրակին՝ մեծ եւ հանդիսաւոր օր մը եղաւ Իզմիրի գաւառին Բող. հայոց համար։

Այդ օ՛րն էր որ Իզմիրի Բող. հայոց տիրեցեալ քարոզիչը Պատ. Փառնակ Իսկենտերեան՝ երեց ձեռնադրուեցաւ տեղոյն համար։

Աւուտեան պաշտօնը սկսելէն առաջ ժողովուրդը՝ սկսաւ գունդագունդ մտնուլ դիմել, որ աւուր պաշտօնի յարդարուած ու զարդարուած էր։

Մենք ալ որոշեալ ժամուն կ'երթանք, տեղ մը կը նստինք, և ահա բեմին վրայ կը տեսնենք բազմած՝ գաւառիս մխիթար՝ Տոքթ. Զէմպերա, անոր ետեւամեայ փոխանորդ Մր. Ալէն, եւ Խարբերդի մէջ քառասուն տարի միսիոնար եղած բազմաչարչար Մր. Ալէն որուն հայրն է. «Աւետարեր»ի խմբագրապետ Տոքթ. Պարնըմ, Պոլսոյ միսիոնարներէն Մր. Ռիքս, բիբլիական մեծագոյն գործ. ժողովոյ նուիրակ՝ Մեծ. Բրոֆ. Յակոբոս էֆ. Ճէֆիզեան, Զմիւռնիոյ հովիւ Վեր. Յակոբ Թաշճեան, Սասպազարի հովիւ՝ Վեր. Յովսէփ Ճէֆիզեան և Պարտիզակի քարոզիչ Պատ. Սարգիս Մանուկեան։

Ասոնց և ընտրեալ բազմութեան մը մէջ, որոնցմէ շատեր Պարտիզակէն, Սասպազարէն, Պոլիսէն, և քաղաքիս շրջակայ գիւղերէն եկած էին. կը նշմարուէին Յարութիւն էֆ. Կոստիքեան, իբրեւ պատուիրակ Կ. Պոլսոյ Աւետ. եկեղեցեաց, Պարտիզակի բարձրաստիճան ուսուցիչներէն և քաղաքիս երեւելիներէն այլ եւ այլ անձեր, և այլն։

Պաշտաման կը նախագահէր Վեր. Զէմպերա՝ որ՝ փառաբանական երգով մը բացաւ զայն. Խարբերդի նախկին բազմաչարչար միսիոնար Մր. Ալէն՝ ապրի պատգամի հատուած մը կարդաց Աւետարանէն, որմէ վերջ Պարտիզակի հորդորիչը քարոզիչը աղօթեց։ Յետոյ տիմը եկաւ հանրածանօթ բրօֆ. Ճէֆիզեան էֆ. որ՝ Պիղատոսի՝ Յիսուսի բրած «Ի՞նչ է ճշմարտութիւնը» խօսքը բնաբան առնելով բնական, գիտական և փորձառական ապացոյցներով՝ շնչեցուցանեց իմաստութիւնն ու սկեպտիկութիւնը։ Յարգելի բրօֆէսօրը ներկաները դիւթեց հմայեց. պատիւ իրեն և համբաւ։ Ապա Տոքթ. Զէմպերա օրուան ձեռնադրելին հանդիսաւորապէս ուխտադրութեան հրաւիրեց, նաև ներկաները յորդորելով ըրին իրենց ուխտը, որուն վրայ պատ. Փառնակ ծնրադրելով՝ եօթը ձեռնադրեալ հովիւներ իրենց ձեռքերը անոր դնելուն վրայ դրին, և Տոքթ. Զէմպերսի առաջնորդութեամբ՝ Վեր. Մր. Ալէն ձեռնադրութեան աղօթք մը ըրաւ։ Երգ մը եւս երգուելէ վերջ՝ Իզմիրի հոգեւոր հովիւ Վեր. Թաշճեան օրուան ձեռնադրեալը՝ եկեղեցական երեց, հոգեւոր հովիւ հռչակեց, որմէ վերջ՝ Վեր. Յ. Ճէֆիզեանի առաջնորդութեամբ՝ «Հաւատամք» կարդացուեցաւ։ Յետոյ ոտք ելաւ Տոքթ. Պարնըմ, և խիստ ազդու յորդորական մը խօսեցաւ նորընծային, որուն հիմնագիծն էր «Զգոյշ եղիր, կարդացող եղիր, աղօթող եղիր»։ Ասկէ վերջ Պատ. Թաշճեան դարձեալ կանդնելով՝ ժողովուրդին՝ իր հովիւին նկատմամբ ունեցած պարտականութիւնները յիշեցուց խորհրդաւոր օրինակներով։ Այսպէս նորընծայ երեցին առաքելական օրհնութեամբը վերջացաւ այս հանդիսաւոր պաշտօնը։

Երեկոյին ալ հաղորդութեան եւ մկրտութեան Ս. խորհուրդները կատարուեցան Վեր. Փ. Իսկենտերեանի՝ և Մր. Ռիկսի կողմանէ։

Վեր. Փառնակ Իսկենտերեան՝ բնիկ կեսարացի, տեղւոյն բարձր. վարժարանէն, Մարզուանի Դոլէճէն՝ և աստուածաբանական ճեմարանէն չրջանաւարտ եղած է։ Վեց տարի Սիմնաքի Գիւղ և երեք տարի Վէզիր Քէօփրիւ պաշտօնավարելէ վերջ՝ երկու տարի ալ՝ Ամերիկա կեցած է իր ասատուածաբանական հմտութիւնը աւելի ընդարձակելու համար։ Կը մաղթենք ի սրտէ ամէն յաջողութիւն իր նոր ասպարէզին մէջ, և կ'աղօթենք որ Աստուած ալ իր մասնաւոր օրհնութիւնը թափէ անոր հոտին վրայ։

Ցիշել պէտք է հոս այն ամէն պատիւներն ու ընդունելութիւնները՝ զոր գաւառիս Ազգապետ Կարապետ էֆ. Գոնտայեան քաղաքիս բող. հասարակութեան երեւելիներէն Յակ. էֆ. Մոմճեան և Կարապետ էֆ. Պօտուեան ըրին Գաւ. Ժողովոյ և ձեռնադրութեան առթիւ եկող բոլոր հովիւներուն և նուիրակ էֆէնտիներուն, ասոնց հանգստութեան ու հաճոյքին համար ոչինչ խնայելով։ Ոսկեզօծ բարեկիր մը իրենց։

3/16 Սեպտ. 1903

Իզմիր

ԹՈՐԳՈՄ ԱԲՐԱՀԱՄԵԱՆ

ԶԿԱՑԵԱԼ Օրիորդ մը պատրաստ է տուներու մէջ դասախօսել հայերէն ֆրանսերէն, գերմաներէն և անգլիերէն լեզուներ ու գիտութիւնք։ Կրնան դիմել Թերթիս խմբագրատունը։

ԹԷՎԱՖԻՀԱԹ

Պէրութ վիլայէթի վալիլիկինէ Խիտավէնտիկեար վիլայէթի վալիսի տէվլէթլու Խալիլ փաշա հազրէթլերի.

Խիտավէնտիկեար վիլայէթի վալիլիկինէ Պէրութ վիլայէթի վալիսի սապրզ ամուքիթլու Բէշիա պէյ էֆէնտիի հազրէթլերի թային պույրուլմըշ տրը։

Վազիֆէի մէէմուրիյէթինի հիւսնի իյիգա իմիէքտէ օլմասընա մէպնի Պէյ Օղլու Պիտայէթ մահքէմէսի միսթաթրգ ազասընան իզզէթլու Իհսան պէյէ թէրգիբէն բիւթիւկէ Սանիյէ սընճքի սանիսի թէվմիհ պույրուլմըշ տրը։

ՆԸՇԱՆ

Զապթիյէ նէզարէթի ամբպպասընան սատատէթլու Ամնի պէյէ իքինճի բիւթիւկէտէն Օսմանի.

Մէսաբի ճէմիլէի բուլյէթմէնտասէ միւշահիտ օլան Մաքրի գաղասը գայմագամը սատատէթլու Իսմէտ Սաբպ պէյէ իւչիւնճի բիւթիւկէտէն Օսմանի.

ՆԵՐՔԻՆ

ՐՈՒՄԷԼԻԻ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ.— Պուլկար աւազակներու հետ ընդհարմանց միջոցին վիրաւորուելով, Համիտիյէ Մանկանց հիւանդանոցին մէջ դարմանուող 2 սպաները և 103 զինուորը, Կայս. Իրատէի մը համաձայն, արժանացան Լիազաբի արծաթ չքադրամին։

Բ. Զօրաբաժնի հրամանատարի թիկնապահ Պէքիր պէյ, առջի օր Թաշ-գըշլայի զօրանոցը երթալով, ուր կը գտնուէին անոնք, անձամբ կախեց չքադրամները Օսմ. զինուորներուն կուրծքէն։ Սպաներուն 10ական իսկ զինուորներուն 3ական ոսկի դրամական պարգեւ բաշխուեցաւ։ Այդ առթիւ բարեմաղթութիւններ եղան Վեհ. Կայսեր համար։ Անոնցմէ ծառայելու անկարողներուն, 10 հոգիին, 100էն 200 ղ.ի ամսաթոշակ մը յատկացուեցաւ։

Իսկ միւսները նոյն օրուան կառախումբով ղրկուեցան իրենց վայրերը։

Կայս. Իրատէ մը հրամայեց որ, Բուլգարիի օսմ. զօրքերուն համար թէ՛ Վեհ. Կայսեր չնորհած 50000 ֆանէլաները, և թէ՛ ժողովրդային նուէրներէն մաս մը, Բուլգարի ղրկուի և բաժնուի զօրքերուն միջև։ Այս բարձրագոյն հրամանին գործադրութեան ձեռնարկուեցաւ։

—Մանասթրի մէջ յանձնաժողով մը կազմուեցաւ, նահանգին ոստիկաններուն և զօրաց վերակազմութիւնը ամբողջացնելու համար, ինչպէս նաև վարչական բարենորոգմանց Հրահանգին արամադրած չափով ոստիկան-զօրք և ոստիկան արձանագրելու համար։ Այս յանձնաժողովը ամէն օր կը դումարուի։

—Ընդհ. քննիչին հրամանով Թօսքա գիւղախումբին միւտիր Սամի պէյ պաշտօնանկ եղաւ. իրեն յաջորդեց Զէյնել Ապէտին պէյ։

—Ընդհ. քննիչը պաշտօնանկ ըրաւ, բացի Տնօրէնէն, Մանասթրի թաղապետական հիւանդանոցին բոլոր պաշտօնէութիւնը, իրենց թերացումներուն համար։ Տէֆթէրտարին նախագահութեամբ յանձնաժողով մը կազմուեցաւ, որ պաշտօն ունի հիւանդանոցը վարելու։

—Մանասթրի նոր կուսակալ Հաշիմ պէյի պաշտօնը հաստատող Կայս. Ֆէրմանը մեծ հանդէսով կարդացուեցաւ Եշ. օր։ Հաշիմ պէյ բանտերը այցելեց և հրամաններ տուաւ անոնց մաքրութեան և կանոնաւորութեան մասին։

—Մանասթրի երկաթուղիի կայարանին ոստիկան Իպրահիմ ու Հիւսնի էֆէնտիները, կ'ըսէ Հագիգաթ, իրենց կէս ամսաթոշակէն զրկուեցան, վասն զի ուղեւորներու անցագիրներուն քննութեան մէջ անուշադիր ու թերացած էին։

—Բումէլիի երկաթուղիին Սինէքլիի կայարանին մօտ զօրանոց մը պիտի հաստատուի, Հատէմքէօյէ մինչև Զէրքէզքէօյ դիծին վրայ հակող հետեւակ, հեծելազ և թնդանօթաձիգ զօրքերուն համար, որպէս զի անոնք ձմեռը հոն պատսպարուին ցուրտէն։ Բշ. օր կատարուեցաւ հիմնարկէքը այս զօրանոցին, որուն չինութեան մասնակցիլ խոստացած են Սթրանճայի յոյն և Սինէքլիի պուլկար հաւատարիմ ժողովուրդներն ալ։

ՊԱՐՍԻԿ կառավարութիւնը օտար դրքերու քննիչներէն Իսաա Համի պէյի Բ. կարգի Շիր ու Խուրշիտ պատուանշանը չնորհած ըլլալով, Կայս. Իրատէ մը կը հրամայէ անոր դրդիռութիւնը։

ՀԱՅԷՊԻ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍԸ.— Հայէպէն կը գրեն.— Կայս. Դահակալութեան տարեդարձին օրը պաշտօնական բացումը կատարուեցաւ տեղիս նահանգային ցուցահանդէսին որ կազմակերպուած է Կայս. Լիսէին մէջ։ Տեսարանը դիւթիչ էր։ Ցուցահանդէսին հրապոյրներն էին մարգարան մը ուր ուրախ զուարթ կերթեւեկէին հեծանիւերը ու ձիարարդիկները. արքական երգեցիկ սրճարան մը, ուր ալարբուգալի և վիսի եղանակներուն մէջ 7-8 կայթուհիներ գալարուն խոսոյսներով, ոսկիով և արծաթով բանուած գեղափայլ հանդերձներով կը պարեն, կը չրչրէին, եգիպտական և հնդկական խաղեր խաղալով։ Աւելի անդին, այս նուագահանդէսին իբր հակասութիւն, թմբուկի աղմուկ մը կը բարձրանայ, և երկու մարտիկներ, մէկ ձեռքերնին նիզակ և միւսովնին վահաններ բռնած իրար կը հարուածեն։ Բազմութիւնը արուեւէտն ու եւրոպական տարազներու գունագեղութիւններով կ'երթեւեկէ։

Ա. սրահին մէջն են կարի մեքենաները և անոնց ասեղնանկարները։ Ուրիշ երկու սրահներու մէջ ժանեակները, պրոչեները և ուրիշ ձեռարուեստներ, ոսկի և արծաթ թելերով բանուած։ Հալէպեան կերպասներու ճարտարուեստին արտադրութիւնք չատ մը սրահներ կը գրաւեն։ Նորը մետաքսեղէններ, գեղակերտ բանուածքներ իրենց պերճ ներկայութիւնովը կը փայլին հոն։ Երկաթեղէններու, պղնձեղէններու, ապակեղէններու և կահագործութեան սրահներն ալ լաւ կարգադրուած են։ Մախսոտի Բէժիին սրահին մէջ կան կոտրոցներ, որոնց տակէն կը հոսին ծխախոտի ալիքները, քումայթի խոտոպներու պէս։ Այս կարգադրութիւնները չատ գեղեցիկ են։ Տեղական ճարտարարուեստ մը դարձած մորթագործութեան սրահին մէջ կը ուսնուին կովի մեղրամոմած մորթեր և ոչխարներու գոյնզգոյն մորթեր։ Այս ճարտարարուեստը քաջալերութեան արժանի է։ Այս մորթերը չատ չուտ ծախուեցան։ Գոհարեղէններու սրահը պարզապէս չլացուցիչ էր, ա՛նքան ճոխ էր։ Մէկ խօսքով ցուցահանդէսը կատարեալ և փայլուն յաջողութիւն մըն է։

ԵՓՐԱՏ գետին նաւարկութեանց համար, 2 շոգենաւ և 4 խարսխանիշ ապապրուեցան Եւրոպա, Կայս. Իրատէով։

ՃԱՄԲԱՆԵՐԸ ԵՒ ԿԱՄՈՒՐՋՆԵՐԸ.— Հրահանգ ղրկուեցաւ Անատոլուի նահանգներուն, որպէս զի ներկայ տարւոյ Մարտ 1էն մինչեւ Օգոստ. 31, խճուղիներու և ճամբաներու բոլոր նորոգութեանց, ինչպէս նաեւ նոր չինուած ճամբաներուն մէկ ցանկը պատրաստելով ղրկեն։

ՊՐԻՒԲՄԷԼԻ Օրիան Թէյթին Տնօրէն Մ. Նիքոլայիսէս Պոլիս ժամանեց։

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ու թղթատարական վերատեսչութեան նոր չէնքին կառուցմանը հսկելու համար յանձնաժողով մը պիտի կազմուի։ Մինչեւ որ պաշտօնական գործողութիւնները կատարուին, նոյն վերատեսչութեան հաւատակալ Մուհիտտին էֆ. և վարչական Խորհուրդէն Միւնիր ու Հաճի Թէվֆիք պէյերը պիտի հսկեն նախնական չինութիւններուն։

ԳԱՐԱՖԷՕՑԻ կամուրջին Իմին Էօնիւյի գլուխը քիչ մը զառիվայր ըլլալով, հարկ եղած կարգադրութիւնը կ'ըլլայ, որպէս կառքերու անցքը դիւրանայ։

ԳԱՐԹԱԼԻ գաւառակին կալուածներու արժէքներուն բարեփոխմանը ձեռնարկուած է։ Հետեւաբար նոյն գաւառակին Էրէնքէօյի ու Պոսթանճը Պաշիի կալուածներու եւ հողերու տեղերուն անուններուն սխալ չգրուելու եւ ապագային դժուարութիւններ չպատահելու համար, այդ անձերը պէտք է իրենց կալուածագիրները եւ ուրիշ գրութիւնները, ինչպէս նաեւ Օսմանիէ Թէղբէրէսիները միասին առնելով անձամբ կամ փոխանորդով ներկայանան ընդհ. բարեփոխման պաշտօնէութեան։ 5

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԽՂՃԻՆ ԶԱՑՆԸ.— Այս օրերս, անակնկալ մէկ յայտնութիւնը կատարուեցաւ խղճի խայթին, նուրը Օսմանէէի կողմը, Թրիանտաֆիլոս անուն յոյն սպառուհիի մը կողմէ։ Նոյն տեղը, Բաբայը-Ֆուրունի մօտ կը բնակէր Ա. վիտէ հանըմ անուն այրի կին մը, որ կ'ապրէր հանգստեան թոշակի մնացուկէն առած իր ամսականովը։ Իր գաւակը որ գաւառ կը գտնուէր վերջերս իրեն ղրկած էր 40 ոսկիի ծրար մը, զոր կինը կը պահէր բարձին տակ։ Ավիտէ հանըմ առջի օր չուկայ գացած էր. դարձին, սպասուհին արցունքներու մէջ դառաւ. հարցաքննուելով Թրիանտաֆիլօ յայտնեց թէ, գող մտած էր տունը, առած էր 40 ոսկին, և ինք որ կ'ուզէր զայն բռնել, վիրաւորուած էր ուսէն։ Ոստիկանութեան իմաց տրուեցաւ, որ չնասկնալով թէ ի՛նչպէս մտած էր գողը հոգ, մեկնեցաւ հեղինակները գտնելու համար։ Այսպէս քիչ մը ժամանակ անցաւ։ Դիշեր եղաւ։ Սպասուհին տեսնելով որ իր տիրուհին քունը կորցուցած էր, խղճահարեցաւ, և անակնկալ կերպով գնաց խոստովանեցաւ թէ, գողը ինքն է։ Ուվար իշնալով խոհանոցէն բերաւ դրամը։ Խղճահար ապասուհին, որ ձերբակալուած է, ըսաւ թէ, ինք էր որ ինքզինք վիրաւորած էր, մեղքը ծածկելու համար։

ՀՐԴԵՀ.— Մէրսինի մէջ օգոստ. 15ին հրդեհ ծագեցաւ Նասէֆ անուն մարդու մը խանութէն, որ կառավարական պաշտօնարանին դիմացն է։ Կրակը տարածուելով 20 խանութ և մէկ փուռ այրեցաւ։ Եղած վնասը 1000 ոսկի կ'նեսադրուի։

—Ուրբաթ գիշեր հրդեհ ծագեցաւ Իզմիր, Սէն Նիքոլա թաղը, և այրեցան 2 տուն ու մէկ նպարավաճառի խանութ, որոնք ապահովագրուած էին։

ՅԱՐՁԱԿՈՒՄ.—Այսընի Հրեայ երեւելիներէն Մ. Եզրա Սաուլա, Բաբաբունարի շրջակայ պարտէզի մը մէջ գտնուած ատեն, յարձակումի կրեց անծանօթի մը, որ իրմէն 200 ոսկի պահանջեց։ Հրեան պատասխանեց թէ, վրան այդքան դրամ չունի։ Ասոր վրայ անծանօթը քաշեց հրաշէնը և թեւէն վիրաւորեց Մ. Սաուլան։ Զարագործը և իր 4 մեղսակիցները ձերբակալուեցան։

ԿՈՐՍՈՒՆԱՅ ԴՐԱՄԱՊԱՆԱԿ.—Առջի օր, արաբ հարեմ աղասի մը, Հայոտար-Բաշայի մէջ կորսնցուց իր դրամապանակը, ուր 40 ոսկիի պանքնոտներ ու դրամ կային։

ԱՆԱԿՆԿԱԼԻ ԵԿԱՆ ԴՈՂԸ.— Բէրա, Թարլա պաշի, Նաշնանէ փողոցի գիշերապահը առջի գիշեր ձերբակալեց մէկը, որ անեցիներուն բացակայութենէն օգտուելով մտած էր սակարանական գործերով զբաղող Մ. Սօֆիրիի տունը։ Անծանօթն էր Զիլէքճի փողոց գտնուող Անթանիս Թոմօ, որ նոյն տան դարակները կոտրած և կրցածը ծրար ընելով առնել փախչելու վրայ էր, երբ անակնկալ կերպով օձիքը ձեռք տուաւ։ Բովը կային ոսկիներ մը, բանալիներ և գողի գործիքներ։

ՈՃԻՐ.—Թաթար Թէվֆիք և Օսման, առջի օր, խաղամոլութեան մէջ վէճ մը ունեցան Ղալաթիա, Յունաց եկեղեցիին փողոցը և յետոյ գացին Արքատի փողոց. հոն վէճը վերսկսաւ ասելի տաք կերպով, Էսատի սրճարանին առջեւ։ Այս անգամ սակայն Թաթար Թէվֆիք քաշեց դաշոյնը և կուրծքէն ու սրունքէն վիրաւորեց դէմինը, և փախաւ։

ՊԱՏՈՒԱՒՈՐ ՀԻՒԻՐԸ.—Շէյհանէի կողմը բնակող փերեզակ Անտրէ, առջի իրիկուն ոստիկանութեան դիմելով յայտնեց թէ, գողութեան մը զոհ գացած էր։ Քանի մը օրէ ի վեր իր տունը հիւրընկալած էր Սիմոն անուն մէկը, զոր երկար ատենէ ի վեր կը ճանչնար և որ անպատապար մնացած էր։ Նախորդ գիշեր Սիմոն սենեակէն ելած էր։ Քիչ ետք, Անտրէ դրան բացուելուն ու գոցուելուն ձայնը լսած էր։ Երկար ատեն Սիմոնի դարձին սպասելէ ետք, ինքն ալ ելած և տեսած էր որ դրամապանակը ուր 9 ոսկի, 4 անգլ. և և մէկ ֆրանսական ոսկի կային, անհետացած էր։

«Ատանեաբոյժ Մ. ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆ»
Կարդալ Դ. երես

ՍԱԿԱՐԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆԸ

ՕՍՄ. ՔՈՆՍՈԼԻՏԷ

Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ	33.24½
Ամէնէն բարձր գինը	33.30½
» վար գինը	33.13

ՐՈՒՄԷԼԻԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ ֆր.	121.75
Երէկուան բարձր գինը	122.25
» վար »	121.50
Քրէտիթ Ֆոնսիէ Էժիբսիէն	265.50
Քարտի	503.
Լորիում	72.
Պանք Նաս. Կրէս.	428.
Թրամվայի Բամնեթուղթ	5.95
Թրանսվալ	108.
Բէժիի պարտաթուղթ Ֆրանք	390.
Անատոլ. Երկ. բաժնեթ. Ա.Ո.	11.30
Օսմ. Ապահովագր. Ընկ. Լ. Օ.	4.35

ՍԹԻԼԱՆ Ց

Քոնսոլիտէ մէկ օրուան Օսմ.	2.25
» ութը » »	5.40

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

Օսմ. ոսկին 100 ղ.էն	ղ. փ.
Մէճիտիյէ արծաթ	107.36
Նոր մէճիտիյէ	104.
Անգլիական ոսկի	109.38
Ֆրանսական ոսկի	87.15
Բրիմիշ	51.06
Բօլ	90.
Բուպլի թղթադրամ	8.63
Լմնտան 3 ամիս	110.10
Բարիզ »	22.93¾

ՁՈՒԹԱԿԻ ԴԱՍ. — Կարդալ Դ. երես

ԼՈՅՍ չաբաթաթերթին վաղուան թիւին պարունակութիւնն է։ Թուպէ-թը եկեղեցիին մէջ.— ՎԱՀԱՆ ՓԱՓԱԶԵԱՆ։ Ամուսնի ընտրութիւն.— ԹՕԼԱ։ Լուրերու արձակ արձակ համարձակ.— ԱՄԲԱԿՈՒՄ ԴԻՈՎՆԵՍԻԱՆՈՍԵԱՆ։ Կոտրած թեւ (Նորավէպ).— ԼԵՒՈՆ ՇԱԹՐԵԱՆ։ Վերիչում (Թնոութենէն).— ՊԵՐՆՄԻՆ։ Օտար էջեր (կեանքը).— Մ. ԻՍՊԻՐԵԱՆ։ Խման կիներ.— Բոյնին մէջ իժ մը (Լոյսի թերթոն) ԱՐՏՈՑՏ և Դէս-Դէս։

ԼՈՅՍԻ այս թիւին մէջ ԼԻԼԱ ունի նաև քրքջալը զաւեշտական մը միջին դասակարգի անհատներուն ամուսնական ընտրութեանց վրայ, յարմար քառեակներով։

ԱՅՍ ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐԸ

ՊԵՐԼԻՆ, Սեպտ. 17.— Գերմանիոյ վարչապետ Կոմս Պիւլով, Վիլհէլմ կայսեր հետ, Վիեննա ճամբայ ելաւ։

ԼՈՆՏՈՆ.— Վարչապետ Մր. Պալֆուր Հոկտեմբերին, Շէֆիլտի մէջ կարեւոր ճառ մը պիտի արտասանէ։

Ս. ՓՐԿՉԻ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնը չնորհակալութեամբ կը հրատարակէ հետեւեալ զանազան նուիրատուութիւնները, որոնք եղած են Օգոստոս ամսոյ մէջ Հիւանդանոցին.—

Եւրուեան-Իսագուլեան և Ընկերութիւն իրենց բարի սովորութեան համաձայն՝ 1 մնտուկ թէյ (28 քաշ), Նշանիկ էֆ. Տէվրիշեան ի Պրուսա՝ 20 հատ խավլու երեսի, Մկրտիչ աղա ի Մաքրիգիւղ՝ 700 հատ բաթլիճան, Մը-կրտիչ էֆ. Աբիկեան՝ 2 արոյր աչտանակ և 3 սպարմաչէթի մոմ, Շատամ էֆ. Գալանճեան՝ 1 այծ և 1 ուլ, Տոքթ. Գարրիէլ պէյ Թաշճեան՝ 1 արու հորթ, Բարեսէր Ոմն՝ 1 ոչխար, Օր. Արուսեակ Գալանճեան՝ 1 ոչխար, Յարութիւն էֆ. Ճէլէեան Ռոտոսթոցի՝ 1 ուլ, Յարութիւն էֆ. Սիոսեան՝ 1գառնուկ, Օր. Նոյեմի և եղբայրը Վրթանէս Լ, Գարամանեան՝ 255 հատ ձմեռուկ, Մրգալաճառ Յովհաննէս աղա ի Կէսիկ Փաչա՝ 62 քաշ խաղող, Կոչկար Աբիկ աղա՝ 2 հատ փոքր պատկեր արծաթեայ։ (Կնիք)

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԹԷՐԹՕՆԸ

ԿԻՒՍԹԱՎ ԷՄԱՌ 134

ՀԱՅՐԵՆԻՆԵՐՈՒ ՆԱԽՊԵՏԸ

Վ. Ի. Պ

ՀԱՄԲՈՐԴՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԱՐԿԱԾՆԵՐՈՒ

74.

Դերութեան առաջին ժամերը

—Երբոր պատրաստ ըլլաք, պիտի մեկնինք, ըսաւ։

Տօն Թատէօ ֆին հեծաւ, Թօքին ալ նոյնը ըրաւ և խումբը սրարշաւ ճամբայ ելաւ։

Այս անգամ տօն Թատէօ ազատ էր, լիաթոք կը շնչէր, չորս դին կրնար նայիլ ալ, և Անթինաուէլին քովէն կ'ընթանար խումբին գլուխը անցած։ Այնքան առնին նեղութենէ ետք այս ազատութիւնը հանդարտեցուց զինք և իրեն անանկ կարծեցնել տուաւ թէ այնքան վրդոված կեանք մը չունի ալ։

Մարդ արարածը այսպէս, յուսահատութեան վերջին ժամերուն իսկ յոյսը ձեռքէ չի ձգեր։

Տօն Թատէօ թէև լուրջ և խոհուն միտք մը, փախուստի ծրագիրներ չինեց իրեն և խորհեցաւ չէ թէ միայն իր աղջիկը դանել, այլ եւ զանի խլել ալ իր հակառակորդներուն ձեռքէն և առաջել անոր հետ։

Այս երեւակայութիւնները սա աղէկութիւնը ունէին որ սակայն, քաջութիւն կուտան ենթակային և պաղարիւն կընեն զայն։

Հնդիկները սակայն մոռցեցած էին լեռներուն։

Երբ Անթինաուէլ կանգ առնել հրամայեց, արեւը հորիզոնէ ձգած ու անիրեւութանալու վրայ էր։

Հասած տեղերին նեղ հովիտ մըն էր բլուրի մը վրայ հաստատուած որուն դիրքը գրեթէ անկարելի անառկելի մը կընար առնել։

Անթինաուէլ վրանը պատրաստել տուաւ, մինչ քանի մը հոգի հոս հոն ցրուեցան պէտքեր ճարելու։

Իրիկուան ճաշը զուարթ անցաւ, և խրաքանչիւրը պատիւներ կ'ընէր տօն Թատէօին որուն նկատմամբ կարծես ատելութիւնը պակսեցուցած էր Անթինաուէլ, որ ակնածանքով կը տեսնուէր անոր հետ, անոր խօսքին կատարելապէս հաւատ ընծայելով ազատ կը թողուր զանի, առանց ըրածին ուշադրութիւն ընելու։

Ճաշէն ետքը, ամէն մարդ հանգչիլ սկսաւ։ Տօն Թատէօ մինակ չէր կրնար քնանալ։ Ծառի մը տակ նստած, ու գլուխը կախած, ամբողջ գիշերը անցուց խորհելով այն արտակարգ պատահարներուն վրայ որոնք քանի ամիսէ ի վեր զինքը կը գրգռէին։ Իր աղջկանը մտածումը կ'զգվեցնէր զինքը։ Հակառակ այն յոյսին որով կ'օրօրուէր ծայրայեղ յուսահատ վիճակ մը ունէր, ուրկէ անկարելի է իրեն ազատիլ։

Երբեմն բարի ֆրանսացիները կուգային երեւակայութեան առջեւ։ Գիտնալով հանդերձ թէ անոնք զինքը փնտռելու եկած են, դարձեալ կը մտածէր խորհելով թէ բան մը չը պիտի կրնային ընել, այսքան հակառակորդներու դէմ, եւ իրենք ալ պիտի խնային առանց զինքը փրկելու։

Հետեւեալ օրը խումբը ճամբայ ելաւ նորէն և ոեւէ նշանակելի պարագայ մը չի պատահեցաւ։

Իրիկունը Նորէն վրան պատրաստեցին բլուրի մը գագաթը, և սակայն առջի գիշերուան չափ զգուշական միջոցներ ձեռք չառին։

Տօն Թատէօ յոգնութենէն ընկճած քնացաւ մինչեւ ուշ մէկնումի առնը։

Անթինաուէլ առջի իրիկունէն դէտ մը ղրկած էր, որ խումբին ճամբայ ելած առնը երեւցաւ։

Կը թուէր թէ բարի լուր մըն էր բերած անիկա, որովհետեւ Անթինաուէլ անոր տեղեկութիւնները ունկնդրած պահուն ժպտեցաւ չատ անգամ։

Յետոյ, Անթինաուէլի հրամանին վրայ, խումբը սրարշաւ շարունակեց իր ճամբան հետզհետէ լեռներուն մէջ խորասուզուելով։

75

Վերջնագիրը

Անթինաուէլ երկու օրէ ի վեր միացած էր առնոց սրոնց յանձնած էր տօնա Ռօզարիօն։

Երկու խումբերը իրար միացած էին հիմա։ Թօքին գիւաւորութիւն ունէր Բէօլքերու քով քաշուելու, սասայն Առօքանցիները սոսկալի հարուածներ կրած էին իրենց գիւղերը հրդեհուած էին սպանիացիներէն ու քաղաքները կողոպտուած, բնակիչները սպանուած ու չատեր գերի տարուած։ Անոնք որ կրցած էին փախչիլ նախ և առաջ անոնպատակ թափառած էին անտառներուն մէջ, բայց երբ խմացած էին Թօքինն ազատուիլը պատգամաւորներ ղրկած էին անոր որպէս զի օգնէ իրենց և իրենց սահմանները պահպանելու սահմանուած զօրաքանակի մը գլուխը կենայ։

Անթինաուէլ շարժումի և ոգեւորութեան մէջ էր հիմա. իր միակ փափաքն էր խաղաղութիւն վերահաստատել և կարելի եղածին չափ դարմանել իր խնամի փառասիրութենէն առաջ եկած դէպքերը Մինակ Անթինաուէլին ծանօթ եղող պատճառով մը Տօն Թատէօ եւ Տօնա Ռօզարիօ կատարեալապէս կանգիտանային իրարու այնքան մօտ գտնուելնին։ Լէնտա անտեսանելի եղած էր, տօն Թատէօ այնպէս կը կարծէր թէ տակաւին հեռու կը գտնուի իր աղջիկն։

Անթինաուէլ իր վրանը հաստատած էր գագաթը այն լերան ուր քանի մը օր առաջ կը գտնուէր բոլոր հնդիկ բանակին հետ։

Միմիայն սահմանագլուխին տեսարանը փոխուած էր։

Ուժը կատր թնդանօթներու մարտկոց մը անցքը կ'արգիլէր և որոշակի կը տեսնուէին գիշերապահ զինուորներ, որոնք ուշի ուշով հնդիկներուն շարժումները կը դիտէին։

(Շարունակելի)

ԸՆԹՍՑՔ ՆԱԽԱԿՐԹՈՒԹԵԱՆ

Աշխատասիրուած Գ.Գ. ՄԱՐԳԱՐԵԱՆԻ

1. Բնական, Բաղ. և Տեղագրական Հայատառ Աշխարհագրութիւնք, բարական Դասընթացքներու համար, Գ. 100 փարայ։

2. Բնական, Բաղաքական և Գիւղական. Աշխատ. Մրկին Դասընթացքներու համար. Երկ. տպագրութիւն. Գին 4 ղրուշ։

3.— Բնական, Բաղաքական և Գիւղական Աշխարհագրութիւն Բարձրագոյն Դասընթացքներու համար, Երկրորդ տպագրութիւն.— Գին 6 ղրուշ։

Ուսումն. Մորդոյ Կրթական գրքերն և մանկավարժական նորագոյն գիրքերուցոյց մէջ ոնարարներով պատրաստուած դասագիրքերը որոնք ընդունած գնահատութեան արժանացած են, գտնուին բոլոր գրավաճառաց և Գրենական քով, և կը ծախուին շատ էժան հացուցիչ զեղչերով։

ՀՈՒՍԱԿԱՒՈՐ ՀՈՎԱՆՈՅԱՎԱՆՆԵՐ ՆՈՒԱՐԱՐ

ՄՈՒՀՐԴԱՏ ՀԱՅՈՒԱԼԷՆ

Դալաթիա կամուրջի դէմ, Ա... Զախ երկու անկիւնները, թիւ 9 և 33, և զործատեղի Հալել Փաշա փող թիւ 10, ուր կը պատրաստուին ... դիմացկուն հովանոցներ, և կը փոխարինեն հին հովանոցներու կիսաքանդ ... ծիրա նորի պէս։

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՎԻՔԹՈՐԻԱ ՏԸ ՊԷՐԼԷՆ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆՈՒԱԾ 1853 ՍԵՊՏ. 26ԻՆ, ԵՒ ՈՒՂՂԱԿԻ ԿԱՌԱՎԱՐԱԿԱՆ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՆ ՆԵՐՔԵՒ

ԱՊԱՀՈՎԱԴՐ. ԴՐԱՄ ՄԻՆՉԵՒ 1901 1.150.030 616 ՖՐԱՆՔ

ՎԻՔԹՈՐԻԱ ՏԸ ՊԷՐԼԷՆ

Վ. ՔԹՈՐԻԱ ՏԸ ՊԷՐԼԷՆ Գերմանիոյ ամէնէն ճգոր Ընկերութիւնն է ամէն տեսակ ապահովագրութիւն կ'ընդունի, ինչպէս կեանք, օժիտ, արկած, ցկեանս թոշակ, և այլն։

ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ ՄԻՆՉԵՒ 1901 387.440.000 ՖՐԱՆՔ

ՆՈՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ

ժողովրդական ապահովագրութիւն կեանքի վրայ, առանց բժշկական քննութեան

Կարելի է ապահովագրել իր կեանքը, կամ ազգ ու որբերու համար օժիտ մը, չորսական փոքր վճարումներով. — (Մինչեւոյն պայմանները կանոնաւոր ապահովագրութեան համար)։

ԱՐԿԱԾԻ ՃԻՒՂ

Ապահովագրութիւն ՇՈՒՆԱՒԻ, ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՒ, ԹԻՒՆԷԼԻ, ԹՐԱՄՎԱՅԻ եւն. արկածներու դէմ, աշխարհս ամէն կողմը և արբողջ կեանքի տեւողութեան ժամանակ, օրինակի համար չորսական փոքր վճարումով մը, այսինքն Մէկ ֆրանկ և վճարելի միմիայն մէկ տարուան համար (որ կ'ընէ 53 ֆրանք) այսպէսով ամբողջ կեանքին մէջ ապահովագրուած կ'ըլլայ 10,000 ֆր. մահուան պարագային, 15,000 ֆր. արկածէն յառաջ եկած անկարողութեան պարագային, և օրական հինգ ֆրանք՝ ժամանակաւոր անկարողութեան պարագային։

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՍ դրամատունն է՝ ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ ի Պոլիս = ՔՈՒԷՏԻ ԼԻՕՆԷ, ԳԵՐՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՆ

ԼԻԱԶՕՐ ՆԵՐԿԱՅՑԱՑՈՒՑԻՉ՝ ՄԻՀՐԱՆ ՍԻՆԵՄ-ԳԱԼՖԱՆԵԱՆ

Պոլիս Դաքըրճիօղլու խան թիւ 45 եւ 45 bis։

ԳՐԻԳՈՐ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ ՎԿԱՅԵԱԼ ԲԱՐԻԶԷ

Կը դարմանէ նորագոյն մէթոտով, ակռայի պէս պէս հիւանդութիւնները։ Ակռայ կը լեցնէ զանազան տեսակ մեռազներով՝ ինչպէս ոսկի, բլատին։ Կը շինէ արհեստական ակռաներ, տոկուն, ձեւաւոր և իւրաքանչիւրին ճաշակին յարմար։

Իր բաղմաթիւ յաճախորդներուն փափաքը գոհացնելու նպատակաւ՝ այս անգամ երկու դարմանատուն եւս հաստատած է։ Մին Իւսկիւտար —Իճառիէ Ֆրտրը աղաը— հանրածանօթ դեղագործ Բէրէստէճեան էֆ.ի դեղարանին մէջ, ուր կ'ընդունի շաբաթ և երկուշաբթի օրերը։ Շաբաթ առաւօտները ձրի։

Միւս դարմանատունը հաստատած է Մագրիգիւղի մէջ, Պօսթան փողոց թիւ 1, ուր կ'ընդունի հինգշաբթի օրերը միայն։

Երեքշաբթի, չորեքշաբթի և ուրբաթ օրերն ալ, ըստ առաջնոյն, Գալատիա, իր բնակավայրը կ'ընդունի Եէնի-Զէյմէ փողոց թիւ 9 (Մէօհիւրարի պանդոկին փողոցին ուղղութեամբ)։ Զորեքշաբթի օրերը ձրի։

Դիմերը միշտ դիւրամատչելի կը մնան

2—20

ԵՐԱԺՇՏԱՍԷՐՆԵՐՈՒՆ

ՋՈՒԹԱԿԻ ԴԱՍ

ԱՀԱՐՈՆ ԷՖ. ՄՍԼԵԱՆ

Ջութակի ծանօթ և տաղանդաւոր վարպետը որ իր բնակարանը Սկիւտար հաստատած է դիւրութիւն մը տալու համար Մագրիգիւղի իր բազմաթիւ աշակերտներուն և աշակերտուհիներուն, կը ծանուցանէ թէ, հինգշաբթի կէս օրէն մինչեւ ուրբաթ իրիկուն Մագրիգիւղ կը գտնուի։

Իր մասին տեղեկութիւն առնելու համար դիմել Սդամպոլ ճաստէսի, Ստեփան էֆ. Թէրզեանի կեդրոնական դեղարանը։

Երաժշտասէրներուն համար ասիկայ յարմար առիթ մըն է օգտուելու երիտասարդ նուագանային գնահատուած կարողութիւններէն։

ԹՕՂԷԻԹ ՇՈՒԱՆՍԷ

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԵԱՄԲ Պ. ԺԻԼ ՖՕՌԻ

Ֆրանսական երկրորդական վարժարան

Դասանդրութիւն հայերէն լեզուի։

Վարժարանը պիտի ունենայ այս տարի առեւտրական և կառավարական պաշտօնատանց ու այլ դրասենեակի վարչական գիտելեաց (ուսուցի խառէ) նոր ճիւղ մը, յատուկ դասընթացքով

Բերայի վարժարանը պիտի բացուի Դ. 10/23 Սեպտեմբերի։

Գատրգիւղի (Մօտա) վարժարանը պիտի բացուի Բ. 8/21 Սեպտեմբերի։

Արձանագրութիւնք պիտի սկսին Բ. 25/7 Սեպտեմբերի։ 4—20

Ս. ԱԶ ԵՐԿՍԵՌ ՎԱՐԺԱՐԱՆՔ

ԲԱՑՈՒՄ Ա. ՏԱՐԻՈՅ

ԱՂՋԿԱՆՑ ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ ԴԱՍԸՆԹԱՑՔԻ

Հոգաբարձութիւնս գոհութեամբ կը ծանուցանէ թէ Սեպտ. 1ին պիտի բացուին դասախօսութիւնք Աղջկանց Լրացուցիչ Դասընթացքին, ձեռամբ հմուտ ուսուցչաց և ուսուցչուհեաց, որք պիտի ջանան լուրջ դասաւանդութիւն մը տալ.—1. Տ. Մկրտիչ Արք. Վեհապետեան, կրօն և եկեղ. պատմ. 2. Ռ. էֆ. Պերպերեան, Բարոյագիտութիւն և հոգեբանութիւն (մասնաւորի կանանց հոգեբանութիւն). 3, Գ. էֆ. Գալաֆեան, տեսուչ և ուսուցիչ չափական գիտութեանց և Առանին անտեսութեան. 4 Ս. էֆ. Տ. Անդրեասեան, Հայ. շարագր., գրագիտ., մատենագր. պատմ. և ֆրանս. փոխադարձ թարգ. 5. Ս. էֆ. Գաբամաճեան, Հայ. գրաբար, 6. Տ. Տանաս էֆ. Փաշաեան, Աշխարհագր. ընդհ. պատմ. և պատմ. քաղաքակրթութեան, 7. Ի. էֆ. Մուրատեան, բնական և բնապատմ. գիտութիւնք, 8. Տոհդ. Խորխոռունի, առողջպ., 9. Ի. էֆ. Ինկիլիզեան, գծագր. և գեղագր. 10. Օր. Ֆօրբիւճէ Խաչատուրեան, ձեռագործ և ասեղնագործ., 11. Օր. Սանդուկի Յովհաննէսեան, կար և ձեւագիտ., 12. Օր. Էօժէնի Դերձակեան, հսկող. Ֆրանսացի կարող ուսուցիչ մը և անգլ. հմուտ ուսուցչուհի մը պիտի աւանդեն երկու լեզուաց քերկ. ը, մատենագրութիւնն և մասնաւորապէս խօսակցութիւնը։ Զայնական և գործնական նրմշտութիւնը պիտի աւանդուի խնամքով։ Ձեւագիտութեան՝ ասեղնագործի և դաշնակի արտաքին աշակերտուհիներ պիտի ընդունուին։ Լրացուցիչ Դասընթացքին կրնան հետեւիլ տարրական նախակրթութեան շրջանն աւարտող և կամ նոյն կարողութիւնն ունեցող Օրիորդներ։ Մնողք կը հրաւիրուին պայմանները մասին բանակցիլ Հոգաբարձութեանս հետ ամէն կիր. մինչեւ կէս օր և Օգոստ. 25էն ետք ամէն օր։ Հոգաբարձութիւնս Մանկապարտէզի և տարր. երկսեռ նախակրթարանաց համար կարգադրութիւններ ըրած է։ Հարկ զգուած է ընդհ. հսկող անուանել Խաչիկ էֆ. Ինկիլիզեանը մանչերուն, և Օր. Էօժէնի Դերձակեան աղջկանց վարժարանին։ Ասանց պաշտօնը պիտի ըլլայ կարգապահութեան և վարժարանաց ընդհ. բարեկարգութեան պահպանման հսկել և ի բացակայութեան Տեսչին, անոր պարտաւորութիւնները կատարել։ պատասխանատու մնալով հանդէպ Տեսչութեան։ Ձեւական աշխատանքներուն դասերը մասնաւոր խնամքով պիտի աւանդուին մանչերու վարժարանին մէջ։

Ծանօթ.—Տարրական Դասընթացքի համար պէտք կայ դասախարակ ուսուցչի մը, որ ունենայ Թուրքերէնի օգն. մասնագէտի վկայական։ Փափաքողք կը հրաւիրուին դիմել հոգաբարձութեան։

Ս. Խաչ երկսեռ վարժ. Հոգաբարձութիւն

Ատենադպիր Ատենապետ

Ս. Զեօվկէճեան Ե. Ալբրքարմագեան

ԷՃԶԱԽԱՆԷԻ ԹԻՒՐՔԻԷ

Սիրքէֆէտ քեսին (էճզախանէի թիւրքիէ) եէվմը քիւչարտնան պէրի կէօսթէրտիի ինթիզամ վէ տրգաթան վէ իհզար օլընան քուտֆէի էտվիլէնին խալխիլէթ վէ եէվենիլէթինան տօլայը չէհրիմիզին էն միւքէմմէլ լճզախանէսի օլուպ, տիկէրլէրինէ նիւմունէի իմթիհան օլմագ չէրէֆինի իպրաղ ֆիթմէ տիր, պու տրգաթի վէ իհթիմամ մունպամ օլան թէհսիրէթ վէ նէզաքէթի մէսէլէսի քի էճզախանէլէրէ նէ ասլ նաղարը էճէմիլէրէ պլընաճագ մէվատտրն պայլընասը տրը. մամլինին միւսլիմանի վէ տիվարը բէսմիլինին տախի մուստաղադ օլացուղ իւզրէ պուրատա քէմալը իլէ ճարի տիր. պու կիպի պիր թէէսիսատէն պէ քէնիլէլ չու խրատմաքը միւսթահսէնէլէ պիր իլավէի հնսանիլէքարարի օլմագ իւզրէ եէվմը թէէսիսնէտէն չիմտիլէ գատար միւրաճաաթ իտէն պիտիմէմէ զուէֆայի խաթէկեան մէճճանէն թէտավի իթտիրիմնէ վէ մուալլեֆաքը լազմէ պախի քէզա պիլա իւճրէթ իթա խիւմէք կիպի իխթիյար օլընան ֆէտաքարլըգլար նաղարը արգադաթա պլընանագ օլուր իսէ պու էճզախանէնին իթթիհանը մենֆաաթատան զիյատ էմմ հինանէք խրտմէթ կիպի պիր ֆիքրը հնսանիլէթէբէրլերի իւզրինէ թէէսիս իսիլմէզ օլաուղը աէրնալ թախին իտէրչ իլէ չու թատատա օլընան հիմմաթը մասրուֆէֆէտէն նաչի տիր քի պու էճզախանէ թարիգը թէրգադատա գաթի տէրէճաթ իտէրէք, պու կիւնքի մէրթէկէթի իհրաղ էյլէմէզ վէ պու եիւճէնտ էրզանը միւրաճաաթրն մենմունիւլէթ վէ էմնիյէթինի վէ աթքպպանը՝ տախի խօշնուտսիզի հէլպ էյլէմէզտիր։

Մէղքիւր էճզախանէսէ քեանֆէնի իլէլ վէ եմրազատա քէսպը իսթիսատը թամ էյլէմէզ մէյշիրը աթքպպա հէր կիւն էճզաթը մուայնէսէտ հազրը պուղունաղզլարը կիպի զիւքիւր ու իւնաբէ մախսուս օլմագ իւզրէ տէ մուայնէխանէլէր մէվճուտ տրը. էճզախանէտի պուլրան ալէաթ վէ էտվաթը ֆէնենիէ-ինրն միւքէմմէլիյէթի սէպպի իլէ եէկեանէ տէնիլմէյէ չայան օլան (թահսիլիանէ) իսէ ճանիպը հիւքիմէթ Մէնիյէտէն էվրօրատա տօղուղ սէնի թահսիլ իթթրիտիքքէն տօնրա իլք տէֆա օլարագ քիմիական թրբոմաքնը իտրագ իսէ չէրիմիզէ ավտէթ իթմէշ օլան Մէքթէպը Թրպիէի Շահանէ քիմիական մուալիմլէրինէն Տօքթօր Անտէ Հիւսէյին պէյի եէնը իրագթիառար վէ քիֆայէթինէ թէսլիմ խրիմէշ տիր՝ մուամիլէրէրին ֆէնենը թահլիլագքի իգթիտարը պուրատա նատսը մալիւմ իսէ, էվրօրատատա օ տէրէճէ մարուֆ տրը, մուամիլէրէ պէտէնը ինանատա միւթաճը թահլիլ հէր նէ վար իսէ, անը քէմալը իհթիմամ իլէ պիթթահլիլ աթքպպատա իհզար վէ պենտէն ալէհ աթքպպայի մուամիլէրհիմին իլլերինի պիր գաթ տահա թէսէրլի իթմէքտէ օլուսուը կիպի մէրի օլան մատէնի նէպաթի հէր նէվ մէվատտը տախի սուրէթը միւքէմմէլէակ թահլիլ վէ իհզար իթմէքտէ պէր։ 8—8

ԻՆՃԻՃԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

ԵՒ ԸՆԿ.

ПРАВДАВІН МАРКА ОРЕЛЪ ОРИГИНАЛЬНІЙ ОРЕЛЪ МОНОПОЛЪ

պատիւ ունին ծանուցանել իրենց յարգոյ յաճախորդաց թէ, վաճառատան բազմաղան տեսակներու վրայ այս տարի աւելցուցած են նաև առանձնակարգ լաստիկ կալոշներու ճոխ մարք մը, վերը ցուցուցած մառքայով, որ տեսակի ամրութեան, տոկունութեան և ամանութեան անհամեմատելի է։

Կը ծախուի միմիայն մեծաքանակ, այսինքն՝ մնտուկով։

Դաւառներէն՝ պայմաններու և գիներու մասին տեղեկութիւն ուզողները կրնան դիմել նամակով իրենց հասցէին

ԻՆՃԻՃԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Կ. Պոլիս, Մարբուճճիլար, թիւ 4—6

ՊԱԼԳԱՆ

ԱՕՖԵՆՏԱ ՄԻԼԼԻ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ՇԻՐՔԷԹԻ

ՍԵՐՄԱՅԷ, ԻՀԱԲԻՅԱԹ, ԹԷՄԻԼԱԹ ՖԻ. 7500000

1899ա մէրի իւլ իրա էսմիէր սիկուրթաբ պէտէլի ֆրդ. 19,534,276
» » եանկեն » » » 460,287,203
» » » » բրիմի » 1,438,965

Էնիլա էնէրիէ վէ չօճուգլար իլիւն մութեթիլ չէրեֆի իլէ սիկուրթա ազա իտէր

Ենկեա էրլը հէր նէվի պինա վէ էյնա իւզրինէ սիկուրթա ազա իտէր։

Նէֆսի էրլը էրլը մալ, եվրոզը նազարիտ վէ վարօր սիկուրթալարը գազալ իտէր։

Հիսէսարանա՝ 1896ա 18½%, 1897ա 18%, 1898ա 18%, 1899ա 16% թէտէթիւ թէվզի իթմէշ տիր։

Շիրքէթին Պանքէրլերը (Տէրատատէք Գրէտի Լիոնէ; Լօնտրատա Անկլօ Աւստրիան Պանգ, Յօֆեատա Պանդ Նատիոնալ Պուլկար։

Թարգրար իլիւն միւսատա վէ մութեթիպէր քէֆիալէթի տանէնիչէր տարանարլարը՝ Դալաթա, Թահթապրան խան, Պանք Օթթօման գարշուսունտա Թիւրքիա իլիւն ուզում ամէնքէ ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ

ՏՊԱՐԱՆ

ՆԵՐՍԷՍ Գ. ՓԱՓԱՋԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ - ՎԻՄԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԿԱԶՄԱՏՈՒՆ

Կ. Պոլիս, Սալթան-Համամ, Դաքըրճը-Զալու խանի՝դէմ Տիգրանեան խան

Մանօթ Տպարան, յարգոյ հասարակութենէն վայելած հաճոյանքէն քաջալերեալ, այս անգամ թերել տուած Ներսնար մեքենաներու շնորհիւ պատրաստ է ամէնէն գեղեցիկներն իսկ գոհացնել։

ՄԱՐՈՒՐ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. ԵՒ ԱՆՀԱՒԱՏԱՑԻ ԱԺԱՆՈՒԹԻՒՆ

Տպարանիս մէջ կը պատրաստուին, նամակագլուխներ, պարամատուրակներ, փոխանակագիրներ, չէքեր, հրաւէրներ, հրատարակութիւններ, ազդեր, գրքոյկներ՝ ամէն լեզուէ, ինչպէս նաեւ վաճառականաց վիճակագրական, տպագրական և կազմի վերաբերեալ ամէն տեսակ գործեր։

«Մանազդ» կը պատրաստուի կէս ժամուան մէջ

1000 նամակագլուխ 1) ղրուշ, 100 այցեքարթ 5 ղրուշ

100 դրուշի ապպարանի ընդոլոն մէկ տուփ այցեքարթ կը նուիրուի։

Դաւառներէ եկած ամէն յանձնարարութիւն փութով և գիւրամատչելի կերպով կը կատարուի։

ՏԵՂԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

Մ. Մարտիրոս

ՓՈԽԱԴՐՈՒԱԾ Ի

Պերա, Սաւ-Թէրազի Փողոց, թիւ (Թոզաթլեան սրճարանի դիմացը) փողոցին մէջ)։

ԿԸ ԴԱՐՄԱՆԷ ամէն տեսակ ատամներու և լինսի հիւանդութիւններ։ Ատամներու ամենաասպիսի ցաւերն անցանելի կասեցնելով ... անմուտ մէջ հաստատուն կերպով ... Լարիկենապէս կասեցնելով ... ցնէ առաջ ակռաներու նման ... Լերը գործածուելու պայմանով։

ԲՈԼՈՐՎԱՒՆ ՆՈՐ ՄԵԹՈԴՈՎ

Սիր, բլատին և քառուսի վրայ ... ակռաներ կը պատրաստէ ... ման բնականին։

ԸՍՏ ԱՄԵՆԱՎԵՐՋԻՆ ԴՐՈՒՅԹ

Ատամ և կոտրած ակռաներու ... ները առանց հանելու կասեցուցած ... եալ գործիքներու միջոցաւ կը ... անոնց վրայ առանց քիմքի ... և ոսկիէ գքուռներու։

Շատ փտած ակռաները և ... մէջ անյայտացած արմատները ... ուն ԱՌԱՆՑ ՑԱՒԻ։

Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր ... 9ից 5 (Ք. Ե.), կիրակի օրերը ... ռութեամբ։

ԾԱՆ.— Ասկէ առաջ ... տուն ուրիշէն մը կիրակի ... ձուած ըլլալով, չտեղեկանալու ... չտրուելու համար հրապարակս ... դարարեմ թէ, դարմանատունս ... վին ԱՅՈՒ ԹԷՐԱՋԻ ՓՈՂՈՑ ... ռուած է և հրապարակի վրայ ... մասնաճիւղ չունի։

ՏՕՔԹԷՕՐ

Վասանթէն Նազ...

ԲԱՐԻՍ ՄԷԹՕԴՈՎ ԹԸՆԹԵՑԻ ...

ՏԻԳԼՕՄԱՆԷ

Տօքթէօրը մասնաւորապէս կը ... Օշլուտա, Գիւլէրէք Բարագ ... պիր նէֆէրլը մասնաւորապէս ... ատէն ասնրա Ալֆիր. 1ին գ ... խոթէկեանը գտնուլ իսէր։

ԱՐԱՄ ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

Պոլիս, Պանչէ Գարու, Պէճ Պիր ... դիմաց

ԱՐԱՄ ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ ... ... ամէն լեզուաց կանուլ կը գտնուի Սիկարա ... ճատիչ, Տոզրամանը փողոց ... կարանը։ Ամէն օր 3—11 գիւղ ... Պանչէ Գարու, Պէճ-Պիր-Զէյմէ ... Կիրակի օրերը ժամագրութեամբ։

Տեր եւ Տնտեսուհի

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՍԷՊԵՐԵԱՆ